

Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού
αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες
εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης

Νεοελληνική Γλώσσα

Β' Λυκείου

Τίτλος:

«Γνωριμία με ποικίλους τύπους της περίληψης»

Συγγραφή: ΕΛΕΝΗ ΒΛΑΧΟΓΙΑΝΝΗ

Εφαρμογή: ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΣΕΦΕΡΛΗ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

Θεσσαλονίκη 2012

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι.Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.5 Πιλοτική εφαρμογή και αξιολόγηση αντιπροσωπευτικού αριθμού σεναρίων από κάθε τύπο σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες πραγματικής τάξης.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνος υπο-ομάδας εργασίας γλώσσας δευτεροβάθμιας: Δημήτρης Κουτσογιάννης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμαούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Γνωριμία με ποικίλους τύπους της περίληψης

Εφαρμογή σεναρίου

Παναγιώτα Σεφερλή

Δημιουργία σεναρίου

Ελένη Βλαχογιάννη

Διδακτικό αντικείμενο

Νεοελληνική Γλώσσα

(Προτεινόμενη) Τάξη

Β΄ Λυκείου

Σχολική Μονάδα

2^ο Λύκειο Χολαργού

Χρονολογία

Από 08/10/2012 έως 12/11/2012

Διδακτική/Θεματική Ενότητα

Νεοελληνική Γλώσσα Β΄ Λυκείου, 4η Ενότητα: *Σημειώσεις-Περίληψη* (II. Περίληψη:
Α5. Παρατηρώ περιλήψεις από ποικίλα κείμενα).

Διαθεματικό

Όχι

Χρονική διάρκεια

10 διδακτικές ώρες

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος: εργαστήριο πληροφορικής, βιντεοπροβολέας.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Για την εφαρμογή του σεναρίου είναι απαραίτητη η ύπαρξη εργαστηρίου πληροφορικής με ικανό αριθμό υπολογιστών, αντίστοιχο με τις ομάδες εργασίας. Για την παρουσίαση των εργασιών στην ολομέλεια είναι απαραίτητος και ο βιντεοπροβολέας. Βασική προϋπόθεση είναι η εξοικείωση τόσο του εκπαιδευτικού όσο και των μαθητών:

- α. Με το περιβάλλον του επεξεργαστή κειμένου.
- β. Με τη διδασκαλία σε ομάδες.
- γ. Με διερευνητικές διαδικασίες μάθησης.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Ελένη Βλαχογιάννη, Γνωριμία με ποικίλους τύπους της περίληψης, Νεοελληνική γλώσσα Β΄ Λυκείου, 2012.

Το σενάριο αντλεί

—

Β. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ/ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Οι μαθητές στον χώρο του εργαστηρίου Η/Υ εμπλέκονται σε ομαδική διερευνητική διαδικασία. Διερευνούν τα χαρακτηριστικά άλλων, πλην της σχολικής, τύπων της περίληψης που ικανοποιούν αυθεντικές επικοινωνιακές ανάγκες, ειδικότερα τη βιβλιοπαρουσίαση που παρουσιάζει ευσύνοπτα το περιεχόμενο ενός βιβλίου, την παρουσίαση ταινίας και το κινηματογραφικό τρέιλερ και τη δημοσιογραφική περίληψη ή σύντομη είδηση με σκοπό να συνειδητοποιήσουν ότι τα κειμενικά είδη

δεν είναι αποστειρωμένες γλωσσικές ασκήσεις και αμετάβλητες φόρμες αλλά συσχετίζονται με συγκεκριμένες κοινωνικές πρακτικές. Οργανώνουν κατάλληλα τις παρατηρήσεις τους σε επεξεργαστή και τις παρουσιάζουν στην ολομέλεια. Τέλος, συντάσσουν κείμενο ανάλογο με αυτά που μελέτησαν για την κάλυψη συγκεκριμένης επικοινωνιακής ανάγκης.

Σε σχέση με το αρχικό, στο οποίο στηρίζεται το παρόν σενάριο, έγιναν διαφοροποιήσεις που αφορούν στα κείμενα των αυθεντικών περιλήψεων: αντί της λογοτεχνικής και κινηματογραφικής κριτικής, επιλέχθηκαν αντίστοιχα βιβλιοπαρουσιάσεις και παρουσιάσεις, τρέιλερ ταινιών και, αντί της περίληψης επιστημονικής ανακοίνωσης, η δημοσιογραφική περίληψη, σύντομη είδηση. Η διαφοροποίηση έγινε με το σκεπτικό ότι τόσο η λογοτεχνική και κινηματογραφική κριτική όσο και η επιστημονική ανακοίνωση, μέρος των οποίων είναι και η περιληπτική απόδοση του περιεχομένου (βιβλίου, ταινίας, ανακοίνωσης), είναι απαιτητικά είδη κειμένων που προϋποθέτουν εξοικείωση και επεξεργασία, ώστε να είναι σε θέση οι μαθητές να κατανοήσουν πώς η περίληψη εντάσσεται στο κειμενικό όλον. Για την εφαρμογή του σεναρίου θα πρέπει να ληφθούν υπόψη και οι συγκεκριμένες περιστάσεις και συγκυρίες. Βρισκόμαστε στην αρχή της σχολικής χρονιάς, οι μαθητές έχουν μελετήσει μέχρι στιγμής μόνο τα χαρακτηριστικά της μαθητικής περίληψης, δουλεύουν για πρώτη φορά φέτος στο εργαστήριο, επομένως θα πρέπει να επιλεγούν κείμενα που είναι πιο εύκολα διαχειρίσιμα εκ μέρους τους, κείμενα, επιπλέον, που τα συναντούν συχνά στην καθημερινότητά τους.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Η οικοδόμηση της νέας γνώσης γίνεται μέσα σε ομαδοσυνεργατικό πλαίσιο. Η καθοδήγηση χωρίς να είναι ασφυκτική προσδιορίζει αναλυτικά τα βήματα για την πραγματοποίηση της εργασίας. Τίθενται και «ανοιχτά» ερωτήματα επιτρέποντας ουσια-στικότερη διερευνητική διαδικασία.

Υπηρετείται, επίσης, η προσέγγιση της διδασκαλίας με βάση τα κειμενικά είδη στη μη ρυθμιστική εκδοχή της. Οι μαθητές δεν ασκούνται στην εκμάθηση και την αναπαραγωγή σταθερών κειμενικών προτύπων, δεν εστιάζουν σε έναν κανόνα, στον οποίο υπακούει η κειμενική οργάνωση αλλά στη διαφοροποίηση, που δημιουργεί η ποικιλότητα της επικοινωνιακής περίστασης και της εκάστοτε κοινωνικής πρακτικής. Η κριτική υιοθέτηση της εν λόγω προσέγγισης επιβάλλεται από την κειμενική πραγματικότητα της σύγχρονης εποχής, χαρακτηριστικό της οποίας είναι η αποσταθεροποίηση των κειμενικών ειδών και η υβριδοποίησή τους (Κουτσογιάννης 2010).

Υιοθετούνται, επίσης, στοιχεία του κινήματος των *Πολυγραμματισμών*, καθώς οι μαθητές ασκούνται στη λειτουργική αξιοποίηση ηλεκτρονικών μέσων πρακτικής γραμματισμού (Επεξεργαστής Κειμένου, Διαδίκτυο) και μυούνται σε γνωρίσματα της νέας κειμενικής πραγματικότητας. Κύριο χαρακτηριστικό του νέου επικοινωνιακού πλαισίου είναι η πολυτροπικότητα, δηλαδή η αξιοποίηση πολλών σημειωτικών τρόπων (γλώσσα, εικόνα, ήχος, video κλπ.), μεταξύ των οποίων κατανέμεται το νόημα (Kress 2000: 116). Η κατανόηση και η παραγωγή πολυτροπικών κειμένων δεν είναι απλή υπόθεση, γιατί λείπει το θεωρητικό υπόβαθρο. Οι προσπάθειες δημιουργίας γραμματικών αντίστοιχων με αυτήν του γλωσσικού τρόπου είναι πρόσφατες, περιορισμένες και αναφέρονται σε κάθε τρόπο ξεχωριστά (μόνο στη γλώσσα, στην εικόνα, στον ήχο) (Κουτσογιάννης 2005). Σημαντικό είναι να τονιστεί ότι η συνύπαρξη των σημειωτικών τρόπων χρειάζεται να είναι λειτουργική και όχι αθροιστική (Κουτσογιάννης 2010: 76). Επομένως, η επικοινωνιακή «ισχύς», ζητούμενο της γλωσσικής διδασκαλίας, μετατίθεται από τον απόλυτο έλεγχο ενός τρόπου επικοινωνίας στον έλεγχο του συνδυασμού των πολλαπλών επιλογών επικοινωνίας (Kress 2000: 116).

Επιπλέον, η παραγωγή γραπτού λόγου δεν αντιμετωπίζεται ως μία εφάπαξ και στατική αλλά ως μια δυναμική διαδικασία. Το περιβάλλον του επεξεργαστή κειμένου, για την παραγωγή του τελικού κειμένου διευκολύνει την αντιμετώπιση του

γραφίσματος ως μιας δυναμικής – μη στατικής διαδικασίας (Κουτσογιάννης 1998: 20). Η ευκολία της αλλαγής και του εμπλουτισμού επιτρέπει μεγαλύτερο πειραματισμό και δίνει στη διαδικασία περισσότερο παιγνιώδη και λιγότερο επαχθή χαρακτήρα. Δίνεται έμφαση, τέλος, στην παραγωγή λόγου ως συνεργατική διαδικασία. Αυτή διευκολύνεται από την αξιοποίηση του επεξεργαστή (Κουτσογιάννης 1998). Η ρευστότητα του ηλεκτρονικού κειμένου απελευθερώνει από τις πρακτικές δυσκολίες του χειρόγραφου (μουτζούρες, νεότερες προσθήκες με «αστεράκια», γράψιμο από την αρχή του κειμένου) και ενισχύει τον συλλογικό πειραματισμό.

Α. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Σκεπτικό

Η περίληψη, τόσο ως διαδικασία (summarization) όσο και ως τελικό προϊόν (summary) είναι μια σημαντική στρατηγική μάθησης, καθότι η επισήμανση και η ανάδειξη του ουσιώδους, διαδικασίες που βρίσκονται στην «καρδιά» της περίληψης, προϋποθέτουν κριτική ικανότητα (Παπαϊωάννου & Πατούνα 2003). Άρα η διδασκαλία της θεωρείται ιδιαίτερα σημαντική για την επιτυχημένη συμμετοχή σε κάθε εκπαιδευτική διαδικασία και ιδιαίτερα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, όπου ο σπουδαστής έρχεται αντιμέτωπος με μεγάλο όγκο κειμένων που διαφοροποιούνται ως προς την έκταση, το είδος και τη σπουδαιότητα. Εξάλλου μια τέτοια γνώση βρίσκει εφαρμογή σε ποικίλες περιστάσεις της καθημερινής ζωής που αφορούν σε ποικίλους τομείς της ανθρώπινης δραστηριότητας (επιστήμη, τύπος, επικοινωνία κτλ.). Ιδιαίτερα σήμερα, καθώς βρισκόμαστε συχνά στην ανάγκη να διαχειριστούμε ένα ανυπολόγιστο πλήθος πληροφοριών από ποικίλες πηγές και μέσα, αποτελεί βασικό εφόδιο για την αποτελεσματική οργάνωση του χρόνου μας και των ενεργειών μας.

Η εξοικείωση των μαθητών με τη διαδικασία αυτή όσο και με το τελικό προϊόν αποτελεί βασικό διδακτικό στόχο, καταρχάς στο πλαίσιο του γλωσσικού μαθήματος· ωστόσο, ο στόχος αυτός διατρέχει τελικά και τα υπόλοιπα μαθήματα. Η εξοικείωση με τον περιληπτικό λόγο έχει την αφετηρία της στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και

βέβαια γίνεται συστηματικότερη στις δύο βαθμίδες της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ΦΕΚ, Β΄, 303/13-03-03, τόμος Α΄ & ΥΠΕΠΘ – ΠΙ, 1999). Οι λόγοι που επιβάλλουν τη συστηματική διδασκαλία και εξοικείωση των μαθητών με τον περιληπτικό λόγο είναι αφενός η χρησιμότητά του στη σχολική ζωή, αφετέρου η ευρεία εφαρμογή του σε ποικίλους τομείς της καθημερινής ζωής.

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Αναμένεται να κατανοήσουν οι μαθητές ότι:

- τα κείμενα δεν είναι αποστειρωμένες, αμετάβλητες φόρμες αλλά ζωντανές δομές, που ανταποκρίνονται σε αυθεντικές επικοινωνιακές ανάγκες και συναρτώνται στενά με κοινωνικές πρακτικές·
- οι κειμενικές διαφοροποιήσεις και μεταβολές αντικατοπτρίζουν την ποικιλία των συνθηκών επικοινωνίας και των κοινωνικών πρακτικών.

Ειδικότερα τα προς επεξεργασία κείμενα είναι κείμενα που αποτελούν μέρος του κόσμου των μαθητών. Μαθαίνοντας να τα διαβάζουν, μαθαίνοντας δηλαδή να αποκωδικοποιούν τους τρόπους με τους οποίους οργανώνονται, μαθαίνουν να «διαβάζουν» και τον κόσμο που τους περιβάλλει.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Αναμένεται οι μαθητές:

- να γνωρίσουν τα χαρακτηριστικά άλλων, πλην της σχολικής, τύπων περίληψης, που ικανοποιούν αυθεντικές επικοινωνιακές ανάγκες, των λεγόμενων «χρηστικών» περιλήψεων (Πολίτης 2000), ειδικότερα της βιβλιοπαρουσίασης, της παρουσίασης και του τρέιλερ ταινίας και της δημοσιογραφικής περίληψης. Συγκρίνοντας το κείμενο της σχολικής περίληψης, κείμενο με έντονα φορμαλιστικό χαρακτήρα, ο οποίος διαμορφώνεται στο πλαίσιο της επικοινωνιακής περίστασης «προετοιμασία για καλές επιδόσεις στις προαγωγικές, απολυτήριες και εισαγωγικές εξετάσεις», με άλλους τύπους περιληπτικών κειμένων, διαπιστώνουν

διαφορές ως προς την έκταση, την οργάνωση, το ύφος, το λεξιλόγιο, τους επικοινωνιακούς πόρους·

- να κατανοήσουν τη λειτουργία της περίληψης ως δομικού στοιχείου ευρύτερων κειμενικών ειδών, όπως είναι η είδηση, εντός της οποίας λειτουργεί η δημοσιογραφική περίληψη·
- να συσχετίζουν την υφολογική διαφοροποίηση με την εκάστοτε κοινωνική πρακτική και να προσαρμόζουν το κείμενό τους, προκειμένου να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά σε συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο·
- να μελετήσουν, εκτός από τη γλώσσα, και άλλους σημειωτικούς τρόπους για την κατασκευή περιληπτικών κειμένων, όπως για παράδειγμα το κινηματογραφικό τρέιλερ.

Γραμματισμοί

Γλωσσικός-Κλασικός γραμματισμός

Επιδιώκεται η εξοικείωση με τους τύπους της «χρηστικής» περίληψης. Οι μαθητές δεν προσεγγίζουν τα κειμενικά είδη ως αμετάβλητες φόρμες αλλά ως στενά εξαρτώμενα και μεταβαλλόμενα από το εκάστοτε επικοινωνιακό πλαίσιο και από ευρύτερα καταστασιακά δεδομένα. Αναμένουμε, δηλαδή:

- να διαπιστώσουν ότι οι χρηστικές περιλήψεις παρουσιάζουν ποικιλία ως προς την έκταση (ή διάρκεια), τα γλωσσικά, υφολογικά χαρακτηριστικά, τους σημειωτικούς και επικοινωνιακούς τρόπους, τους συντάκτες, τους αναγνώστες, το μέσο κτλ. και ότι όλοι αυτοί οι παράγοντες συμμετέχουν στη νοηματοδότηση των κειμένων.

Νέοι γραμματισμοί

Αναμένεται οι μαθητές:

- να ασκηθούν στη διερεύνηση κατάλληλου γλωσσικού υλικού για την ανεύρεση απαντήσεων στο θέμα που τους έχει δοθεί. Χρειάζεται, βεβαίως, να σημειωθεί ότι η διερεύνηση πραγματοποιείται εντός συγκεκριμένου corpus

κειμένων που δίνεται από το διδάσκοντα. Δεν αξιοποιείται ελεύθερα από τους μαθητές ο Παγκόσμιος Ιστός, επιλογή περισσότερο απαιτητική μεν, που ασκεί, ωστόσο, περισσότερο σε δεξιότητες ανεύρεσης και αξιοποίησης του κατάλληλου υλικού.

- να εξοικειωθούν με ένα σύγχρονο και δημοφιλές μέσο πρακτικής γραμματισμού, τον επεξεργαστή κειμένου για την καταγραφή των παρατηρήσεων και τη συγγραφή των περιληπτικών κειμένων. Με τον τρόπο αυτό συνειδητοποιούν σταδιακά τη ρευστότητα και πολυτροπικότητα του περιβάλλοντος και τη δυναμική διαδικασία της γραφής, συγκρίνοντας παραδοσιακές και σύγχρονες πρακτικές γραμματισμού.

Κριτικός γραμματισμός

Με την παρούσα εκδοχή επιδιώκεται η καλλιέργεια του κριτικού γραμματισμού. Οι μαθητές μαθαίνουν να συσχετίζουν τις κειμενικές επιλογές με το πλαίσιο επικοινωνίας και τις κοινωνικές πρακτικές. Αντιλαμβάνονται ότι οι αλλαγές στα κείμενα αντανακλούν τις αλλαγές στην κοινωνική πραγματικότητα και το αντίστροφο.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Αφετηρία

Με βάση την ενότητα Α5, «Παρατηρώ περιλήψεις από ποικίλα κείμενα» του σχολικού εγχειριδίου, που αφορά στην εξοικείωση των μαθητών σε ποικίλα περιληπτικά κείμενα που έχουν χρηστική αξία, τίθεται στους μαθητές η παρακάτω ερώτηση ως αφετηρία προβληματισμού. *Ποιους τύπους περιληπτικών κειμένων συναντάμε στην καθημερινότητα; Μπορείτε να αναφέρετε παραδείγματα; Ποιες επικοινωνιακές ανάγκες εξυπηρετούν; Οι ερωτήσεις αυτές αποσκοπούν στο να μεταβούν οι μαθητές από τον σχολικό τύπο περίληψης, που επεξεργάστηκαν στα προηγούμενα μαθήματα, σε άλλους τύπους περιληπτικών κειμένων, με απώτερο*

σκοπό να αντιληφθούν ότι η περίληψη, ως κείμενο που πραγματώνει μια ποικιλία επικοινωνιακών συνθηκών, δεν αποτελεί μια σταθερή και αμετάβλητη φόρμα, αλλά διαμορφώνει τα χαρακτηριστικά της σύμφωνα με τον συντάκτη, τον αποδέκτη, το μέσο-κανάλι, τον σκοπό για τον οποίο λέγεται ή γράφεται.

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Συνδέεται με το 4η Ενότητα του σχολικού βιβλίου *Σημειώσεις-Περίληψη* και ειδικότερα με το δεύτερο μέρος της ενότητας που αφορά στην περίληψη, υποενότητα: Α5. «παρατηρώ περιλήψεις από ποικίλα κείμενα» Σύμφωνα με τις σχετικές διδακτικές οδηγίες (<http://digitalschool.minedu.gov.gr/>), γενικοί στόχοι είναι: α. «να ασκηθούν οι μαθητές στην αφαιρετική διαδικασία με την οποία κρατούμε τα ουσιώδη και παραλείπουμε τα επουσιώδη και δευτερεύοντα, ανάλογα με τον σκοπό για τον οποίο εργαζόμαστε» και β. «να κατακτήσουν ένα λόγο σαφή και νοηματικά πυκνό, οξύνοντας παράλληλα την κριτική τους ικανότητα».

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται ως περιβάλλοντα σύγχρονων πρακτικών γραμματισμού, περιβάλλοντα ανάγνωσης, κατανόησης και παραγωγής κειμένων. Ειδικότερα, οι μαθητές επεξεργάζονται αυθεντικό γλωσσικό υλικό (τύπους περιλήψεων που δημοσιεύονται στο διαδίκτυο) και στο περιβάλλον του επεξεργαστή κειμένου καταγράφουν και επεξεργάζονται τις παρατηρήσεις τους από την ανάγνωση-επεξεργασία των κειμένων και γράφουν τα δικά τους κείμενα, αξιοποιώντας τις δυνατότητες του συγκεκριμένου εργαλείου για την παραγωγή πολυτροπικού λόγου.

Κείμενα

Ιστοσελίδες (βλ. παρακάτω φύλλα εργασίας)

Διδακτική πορεία/στάδια/φάσεις

1^η φάση – οριοθέτηση θέματος, διαμόρφωση ομάδων 1 διδ. ώρα – σχολ. αίθουσα (8/10/2012).

Στα προηγούμενα μαθήματα ασχοληθήκαμε με τον τύπο της σχολικής περίληψης σε όλα τα στάδια (προ-συγγραφικό, συγγραφικό και μετα-συγγραφικό και καταλήξαμε στην κωδικοποίηση των χαρακτηριστικών της. Ως αφορμή/γέφυρα με τα προηγούμενα, συζητήσαμε σύντομα, στην αρχή της ώρας, το επικοινωνιακό πλαίσιο της σχολικής περίληψης. Οι μαθητές αμέσως μετά παρατήρησαν ότι οι καθημερινές πρακτικές επικοινωνίας περιλαμβάνουν μια μεγάλη ποικιλία περιληπτικών κειμένων και, όταν τους πρότεινα να το διερευνήσουμε, ανταποκρίθηκαν πρόθυμα. Τους ζήτησα να αναφέρουν συγκεκριμένα παραδείγματα περιληπτικών κειμένων που συναντούν στην καθημερινότητά τους. Ανάμεσα σε αυτά που ανέφεραν υπήρχαν και οι τρεις τύποι περίληψης που αποτελούν τους άξονες διερεύνησης του σεναρίου. Αναγράφηκαν στον πίνακα: βιβλιοπαρουσιάσεις, παρουσιάσεις ταινιών και δημοσιογραφικές περιλήψεις. Αυτό οδήγησε ομαλά στη διατύπωση των υπό διερεύνηση ερωτημάτων. α) *Ποιες ομοιότητες και ποιες διαφορές εντοπίζουμε ανάμεσα στο σχολικό τύπο περίληψης και στους άλλους τύπους περιλήψεων;* Διαπραγματευτήκαμε με τους μαθητές τα κριτήρια της σύγκρισης, καταλήγοντας στα: έκταση ή διάρκεια, γλωσσικά και υφολογικά χαρακτηριστικά, λ.χ., μακροπερίοδος ή μη λόγος, προσωπικό-απρόσωπο ύφος, ύπαρξη ή μη σχολίων, ύπαρξη ή μη συνεκτικών δεικτών, οργάνωση-δομή, συντάκτης, αποδέκτης. β) *Ποια συμπεράσματα προκύπτουν όταν συγκρίνουμε μεταξύ τους τους άλλους τύπους περίληψης ως προς τα παραπάνω κριτήρια;* γ) *Τέλος, επηρεάζει και πώς το επικοινωνιακό κανάλι ή μέσο τις περιλήψεις αυτές ως προς τους σημειωτικούς τρόπους και επικοινωνιακούς πόρους που αξιοποιούνται σε αυτές;*

Τους εξήγησα ότι τα περιληπτικά κείμενα που θα διερευνήσουν βρίσκονται σε ιστοσελίδες βιβλιοπωλείων, εφημερίδων και περιοδικών, portals ενημέρωσης και ιστολόγια (επικοινωνιακό κανάλι). Διευκρίνισα τους όρους σημειωτικοί τρόποι (χρώμα, μέγεθος και τύπος γραμματοσειράς, διάδραση με τον αναγνώστη) και επικοινωνιακοί τρόποι (γραπτό κείμενο, εικόνα, εικονίδιο, βίντεο, ήχος).

Έπειτα τους εξήγησα τη διαδικασία: ότι θα εργαστούν σε διμελείς ομάδες στο εργαστήριο και ότι θα επεξεργαστούν αντίστοιχο με την ομάδα τους φύλλο εργασίας, διερευνώντας τα ζητήματα που τέθηκαν προηγουμένως και αναγράφηκαν στον πίνακα. Ακολούθησε η διαμόρφωση των ομάδων. Έλαβα υπόψη τις επιθυμίες τους ως προς τον άξονα που θα ήθελαν να διερευνήσουν, αλλά φρόντισα να υπάρχει ανομοιογένεια στη σύνθεση των ομάδων, ώστε οι περισσότεροι ικανοί μαθητές να βοηθήσουν τους λιγότερο ικανούς. Αντί της τετραμελούς, που προτείνεται στο παραδειγματικό σενάριο, επέλεξα τη διμελή ομάδα, γιατί είναι η πρώτη απόπειρα – για τη φετινή χρονιά – ομαδικής εργασίας στο εργαστήριο και αισθάνομαι ότι μπορώ να διαχειριστώ πιο εύκολα στο πλαίσιο της διμελούς ομάδας τα τυχόν προβλήματα (τις διαφορετικές «φωνές» ενδεχομένως) που θα προκύψουν. Διαμορφώθηκαν 10 ομάδες ως εξής: 3 για τις βιβλιοπαρουσιάσεις, 4 για τις παρουσιάσεις ταινιών και 3 για τις δημοσιογραφικές περιλήψεις. Το γεγονός ότι κάθε άξονας διερεύνησης προσεγγίζεται από περισσότερες της μιας ομάδας επιτρέπει τη δια-ομαδική συνεργασία, τη σύγκριση δηλαδή των πορισμάτων ανάμεσα στις ομάδες που επεξεργάζονται κοινό φύλλο εργασίας. Ως προς την κατανομή των ρόλων στο πλαίσιο της ομάδας ακολούθησα το σκεπτικό του παραδειγματικού σεναρίου «να μην οριστούν και ανατεθούν από το διδάσκοντα ρόλοι στα μέλη των ομάδων, να μην υπάρχουν στεγανά, αλλά να αναδυθούν στη φάση της αυτοοργάνωσης των μαθητών, ανάλογα με τις ανάγκες της εργασίας».

Η πρώτη φάση του σεναρίου ολοκληρώθηκε, υπενθυμίζοντας στους μαθητές ότι την ερχόμενη εβδομάδα, στις 15/10, θα επεξεργαστούν στο εργαστήριο πληροφορικής τα υπό διερεύνηση θέματα με την παράκληση να είναι εγκαίρως στη θέση τους, στο πλαίσιο της ομάδας τους στον αντίστοιχο σταθμό εργασίας.

2^η φάση – διερεύνηση – 4 διδ. ώρες (15/10 και 22/10 –εργαστήριο Η/Υ).

Τη Δευτέρα, 15/10, οι μαθητές, σύμφωνα με την κατανομή των ομάδων που έγινε κατά την εισαγωγική φάση, πήραν τις θέσεις τους στους σταθμούς εργασίας χωρίς χρονοτριβή (γεγονός που αποδεικνύει πόσο σημαντική είναι η προετοιμασία στην

εισαγωγική φάση). Κάθισαν ανά δύο σε έναν σταθμό εργασίας, εκτός από μία ομάδα που αριθμούσε τρία μέλη. Θυμίζουμε ότι διαμορφώθηκαν 10 ομάδες. Στην επιφάνεια εργασίας του κάθε υπολογιστή είχε δημιουργηθεί φάκελος με τα φύλλα εργασίας, οπότε κάθε ομάδα άνοιξε αυτό που της αντιστοιχούσε. Στο φάκελο υπήρχαν τρία φύλλα εργασίας: α) περίληψη λογοτεχνικού έργου, β) περίληψη ταινίας και γ) δημοσιογραφική περίληψη. Στην αρχή και των τριών φύλλων παρουσιάζονταν κωδικοποιημένα τα χαρακτηριστικά της μαθητικής περίληψης, όπως προέκυψαν από τις προηγούμενες διδασκαλίες, και στη συνέχεια κάποιες γενικές οδηγίες για τις φάσεις του σεναρίου, ότι, δηλαδή, πρώτα θα διερευνήσουν, έπειτα θα παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της διερεύνησής τους και, τέλος, θα γράψουν τα δικά τους περιληπτικά κείμενα (βλ. παρακάτω: φύλλα εργασίας).

Το πρώτο μέρος της διερεύνησης αφορούσε στη σύγκριση της μαθητικής περίληψης με κείμενα βιβλιοπαρουσιάσεων, παρουσιάσεων ταινιών και δημοσιογραφικών περιλήψεων ως προς τα κριτήρια της έκτασης, δομής, ύφους, συνεκτικών δεικτών, συντάκτη, αποδέκτη (βλ. παρακάτω: φύλλα εργασίας) και περιελάμβανε παρατήρηση και (σύντομη) ερμηνεία των δεδομένων. Αναμενόμενο αποτέλεσμα ήταν να συνειδητοποιήσουν ότι οι διάφοροι τύποι περίληψης δεν αποτελούν «αποστειρωμένες γλωσσικές ασκήσεις και αμετάβλητες φόρμες, αλλά συσχετίζονται με συγκεκριμένες κοινωνικές πρακτικές», σύμφωνα με το παραδειγματικό σενάριο. Ειδικότερα ότι σε σχέση με τη μαθητική περίληψη, που αποτελεί κείμενο με αυστηρή φόρμα και αμετάβλητα χαρακτηριστικά, διαφέρουν σημαντικά.

Το δεύτερο μέρος αφορούσε στη σύγκριση μεταξύ τους αντίστοιχα των βιβλιοπαρουσιάσεων, των παρουσιάσεων ταινιών και κινηματογραφικών τρέιλερ και των δημοσιογραφικών ειδήσεων ως προς τα κριτήρια της έκτασης, δομής, παρεμβολής σχολίων, ύφους, σημειωτικών τρόπων και επικοινωνιακών πόρων (βλ. παρακάτω: φύλλα εργασίας) και περιελάμβανε παρατήρηση και (σύντομη) ερμηνεία των δεδομένων. Το αναμενόμενο αποτέλεσμα ήταν ανάλογο με το προηγούμενο.

Το τρίτο μέρος αφορούσε στη δική τους αντίδραση ως αναγνωστών των συγκεκριμένων κειμένων, δηλαδή αν οι βιβλιοπαρουσιάσεις, παρουσιάσεις ταινιών-τρέιλερ και δημοσιογραφικές περιλήψεις τους κινούσαν το ενδιαφέρον για να διαβάσουν αντίστοιχα το/τα βιβλίο/α, να παρακολουθήσουν την/τις ταινία/ες ή να διαβάσουν ολόκληρη/ες την/τις είδηση/εις και με ποια στοιχεία το πετύχαιναν αυτό (βλ. παρακάτω: φύλλα εργασίας). Αναμενόμενο αποτέλεσμα ήταν να σκεφτούν λίγο σχετικά με τη διαδικασία της ανάγνωσης-ανταπόκρισης πάνω σε κείμενα με τα οποία έρχονται σε επαφή στην καθημερινότητά τους.

Το τέταρτο μέρος αφορούσε στην επεξεργασία των ιστοσελίδων που φιλοξενούσαν τα υπό μελέτη κείμενα (βλ. παρακάτω: φύλλα εργασίας). Αναμενόμενο αποτέλεσμα ήταν να παρατηρήσουν την οργάνωση των σελίδων, τις πληροφορίες-κείμενα που περιέχουν, ώστε να καταλήξουν σε κάποια γενικότερα συμπεράσματα για τις επικοινωνιακές ανάγκες που αυτές εξυπηρετούν.

Όπως προέβλεπε το παραδειγματικό σενάριο, δόθηκαν στα φύλλα εργασίας αντίστοιχες ιστοσελίδες (ηλεκτρονικών βιβλιοπωλείων, εφημερίδων, περιοδικών και ιστολογίων), ώστε να διευκολυνθεί η αναζήτηση εκ μέρους των μαθητών και να περιοριστεί ο χρόνος εργασίας. Ο θεματικός άξονας που διέτρεχε όλα τα υπό μελέτη κείμενα ήταν αυτός του ρατσισμού, άξονας με τον οποίο προβλέπεται να ασχοληθούν οι μαθητές στην τάξη αυτή.

Στα φύλλα εργασίας δόθηκε επίσης ως οδηγία να καταγράψουν τις παρατηρήσεις-ερμηνείες, είτε σε μορφή συνεχούς κειμένου είτε σε μορφή σημειώσεων, οργανώνοντας τις παρατηρήσεις αυτές σε ενότητες αντίστοιχες με τα μέρη της διερεύνησής τους (βλ. παρακάτω: φύλλα εργασίας) και σε λόγο κατανοητό, εφόσον το κείμενο αυτό θα το παρουσιάσουν στους συμμαθητές τους. Τα κείμενά τους οι ομάδες τα έγραψαν στο αντίστοιχο φύλλο εργασίας, το οποίο επεξεργάστηκαν, σε ειδικό σημείο (βλ. παρακάτω: φύλλα εργασίας).

Όλες οι ομάδες εργάστηκαν με ενδιαφέρον και υπευθυνότητα. Σε σχέση με προηγούμενες δικές μου εμπειρίες από τη εφαρμογή σεναρίων στο εργαστήριο

πληροφορικής, παρατήρησα το εξής πολύ θετικό: παρόλο που ήταν η πρώτη απόπειρα του συγκεκριμένου τμήματος να εργαστεί ομαδικά στο χώρο του εργαστηρίου, σε καμία ομάδα δεν παρατηρήθηκε το σύννηθος, να επισκέπτονται δηλαδή άλλες ιστοσελίδες (λ.χ., YouTube), τη στιγμή που νομίζουν ότι ξεφεύγουν από την επίβλεψη του εκπαιδευτικού. Η συνεργασία στο πλαίσιο των ομάδων ήταν από ικανοποιητική έως εξαιρετική. Πράγματι, το σύνολο των ομάδων συνεργάστηκαν πολύ καλά. Συζητούσαν στο πλαίσιο της ομάδας και συναποφάσιζαν. Οι ρόλοι εναλλάσσονταν, δεν έγραφε αποκλειστικά ο ένας. Εκτός από μία ομάδα, που προέκυψαν δυο φορές μικρές δια-φωνίες και κλήθηκα να διευκρινίσω, τέτοια ζητήματα γίνονταν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στο πλαίσιο των ομάδων και λύνονταν χωρίς προβλήματα. Θα πρέπει εδώ να επισημάνω ότι το συγκεκριμένο τμήμα έχει μια μικρή εμπειρία από ομαδικές εργασίες κατά την προηγούμενη σχολική χρονιά (είχαν την ευκαιρία να εργαστούν ομαδικά κάποιες φορές στο μάθημα των αρχαίων ελληνικών που τους δίδασκα, αλλά και στο μάθημα των ερευνητικών εργασιών) και η μέχρι τώρα πορεία τους, ως προς το ομαδοσυνεργατικό σχήμα, είναι ενθαρρυντική.

Αν και προσπάθησα να διατυπώσω τις οδηγίες και τα ζητούμενα στα φύλλα εργασίας όσο γίνεται πιο συγκεκριμένα και αναλυτικά, οι απορίες (για το «τι πρέπει να κάνουμε εδώ, κυρία;») από όλες τις ομάδες ήταν συνεχείς σε όλη τη διάρκεια της διερεύνησης. Έχω επανειλημμένα διαπιστώσει ότι οι μαθητές δεν διαβάζουν με προσοχή τα ζητούμενα, πολλές φορές αρχίζουν να απαντούν βιαστικά, χωρίς να τα έχουν κατανοήσει. Φαίνεται πώς η προσεκτική ανάγνωση των οδηγιών, ερωτήσεων κτλ. είναι μια δεξιότητα που πρέπει να κατακτηθεί σταδιακά από την α'/θμια κιόλας εκπαίδευση. Εκτός από τις δυσκολίες των μαθητών, θα πρέπει να υπογραμμίσω και τη δική μου δυσκολία να διατυπώσω αναγνωστικές οδηγίες και ερωτήσεις σαφείς που αφορούν στην κατανόηση κειμένων με έντονα υβριδικά χαρακτηριστικά, όπως αυτά που συναντάμε στο διαδίκτυο και τα οποία γίνονται πλέον αντικείμενο επεξεργασίας στην τάξη, με δεδομένο ότι στην ελληνική βιβλιογραφία δεν έχουμε ακόμα πλούσιο

και επιστημονικά τεκμηριωμένο υλικό. Επομένως, ένα σημείο στην αναστοχαστική μου διαδικασία είναι η ακρίβεια και σαφήνεια των ζητούμενων στα φύλλα εργασίας.

Η επόμενη παρατήρηση αφορά στη χρονική διάρκεια της διερεύνησης. Η αρχική μου εκτίμηση ήταν ότι για τη φάση της διερεύνησης και της καταγραφής-ερμηνείας των παρατηρήσεων θα απαιτούνταν ένα δίωρο (ή το πολύ τρίωρο). Όπως το περίμενα, ο συντονισμός των ομάδων ως προς το χρόνο εργασίας είναι προς το παρόν δύσκολα πραγματοποιήσιμος. Με το πέρας του πρώτου δίωρου (15/10), μόνο μια ομάδα από τις δέκα κατάφερε να ολοκληρώσει την εργασία της. Έτσι διατέθηκε και το επόμενο δίωρο (22/10), εντός του οποίου όλες οι ομάδες κατάφεραν να ολοκληρώσουν την έρευνα και την καταγραφή σε προσεγμένη μορφή των παρατηρήσεών τους.

Ως προς τον ρόλο του εκπαιδευτικού, θα σημειώνα ότι, παρόλο που ο δικός του λόγος (σε σχέση με την παραδοσιακή διδασκαλία και τον περίφημο μονόλογο του εκπαιδευτικού) μειώνεται στο ελάχιστο, η παρουσία του είναι απαραίτητη στη φάση της διερεύνησης, για να λύσει απορίες, να ενθαρρύνει, να παρέμβει όπου η αυτοοργάνωση της ομάδας παρουσιάζει δυσκολίες· κυρίως, όπως φάνηκε στο συγκεκριμένο σενάριο, να παρατηρεί διακριτικά την πορεία των εργασιών και να παρεμβαίνει όπου διαπιστώνει ότι υπάρχουν σημεία που δεν πρόσεξαν οι μαθητές. Τέτοια σημεία ήταν η ανάγνωση των κινηματογραφικών τρέιλερ και η ανάγνωση των ηλεκτρονικών εφημερίδων και ιστολογίων με περισσότερο διαδραστικό χαρακτήρα (ως προς τη σχέση αναγνώστη – οθόνης). Παρόλο που είχα δώσει οδηγίες στα φύλλα εργασίας τι και πού να προσέξουν, έπρεπε να δώσω περισσότερες εξηγήσεις στις ομάδες που τα επεξεργάζονταν κατευθύνοντας την προσοχή τους σε συγκεκριμένα σημεία στις σελίδες αυτές.

Η πιο ενθαρρυντική παρατήρηση από την εφαρμογή τέτοιου τύπου σεναρίων είναι ότι όλοι οι μαθητές (ή έστω οι περισσότεροι) συμμετέχουν ενεργά στην εκπαιδευτική διαδικασία, αρθρώνουν λόγο στο πλαίσιο της ομάδας τους πάνω σε

συγκεκριμένο θέμα, αλληλοσυμπληρώνονται, όταν βέβαια υπάρχει καλή συνεργασία, και ερευνούν χωρίς να δέχονται άκριτα και παθητικά τη διδακτέα ύλη.

Ακολουθούν οι απαντήσεις-εργασίες των ομάδων:

ΟΜΑΔΑ Α1': Περί ληψη λογοτεχνικού έργου

Α) Σύγκριση σχολικής με άλλους τύπους περίληψης

- Η έκταση του σχολικού τύπου περίληψης με τις βιβλιοπαρουσιάσεις διαφέρουν.
- Στις βιβλιοπαρουσιάσεις η δομή και η οργάνωση είναι διαφορετική, δηλαδή σε μερικές είναι πιο συγκεκριμένη και σε άλλα πιο γενική. Ενώ στις περιλήψεις σχολικού τύπου η δομή είναι συγκεκριμένη.
- Το ύφος και η γλώσσα εξαρτάται από το σκοπό για τον οποίο γράφεται η περίληψη, άρα μπορεί ο σχολικός τύπος περίληψης με τις βιβλιοπαρουσιάσεις να ταυτίζονται.
- Στις μαθητικές περιλήψεις υπάρχουν σε μεγάλο βαθμό οι συνδετικοί δείκτες σε αντίθεση με τις βιβλιοπαρουσιάσεις που είναι πιο ελεύθερες.
- Στις βιβλιοπαρουσιάσεις υπάρχουν σχόλια, ενώ στις μαθητικές περιλήψεις όχι.
- Ο μαθητής κάνει την περίληψη ενός κειμένου που είναι γραμμένο από κάποιον άλλον ενώ ο συντάκτης γράφει την βιβλιοπαρουσίαση μόνος του.
- Ο καθηγητής διορθώνει την περίληψη ενώ ο αναγνώστης διαβάζει την περίληψη του βιβλίου, επειδή θέλει να διαβάσει το βιβλίο.

Β) Συγκρίσεις βιβλιοπαρουσιάσεων

- Σε μερικές περιλήψεις βιβλίων η έκταση διαφέρει.
- Η δομή και η οργάνωση διαφέρει.
- Σε κάποιες περιλήψεις βιβλίων υπάρχουν σχόλια ενώ σε άλλες δεν υπάρχουν.

- Δεν είναι όλα ίδια μεταξύ τους. Το ύφος διαφέρει ανάλογα με το μήνυμα που θέλει να περάσει στον αναγνώστη.

Οι συγγραφείς διαλέγουν να γράψουν το βιβλίο με διαφορετικό τρόπο, ανάλογα με το είδος του βιβλίου και τις πληροφορίες που θέλουν να αποκαλύψουν.

Γ) Ανταπόκριση αναγνωστών

Το βιβλίο που μας τράβηξε το ενδιαφέρον ήταν το «Λοντονιστάν» λόγω της υπόθεσης και του λονδρέζικου σκηνικού.

Δ) Παρατηρήσεις για τις ιστοσελίδες

Εκτός τις περιλήψεις των περιεχομένων των βιβλίων υπάρχουν και:

- Σχόλια αναγνωστών
- Κριτικές βιβλίων
- Λεπτομέρειες για τις εκδόσεις, την βιβλιοδεσία και την τιμή
- Διαφημίσεις για μάρκες και εταιρίες προϊόντων και υπηρεσιών
- Εικόνα βιβλίου, εξώφυλλο
- Σχετικά βιβλία που προτείνονται
- Βιογραφικό του συγγραφέα

Τα σχόλια και οι κριτικές βοηθούν τον αναγνώστη να αποφασίσει ποιο βιβλίο θα επιλέξει.

Οι διαφημίσεις υπάρχουν έτσι ώστε αυτός που ενδιαφέρεται να βρει κι άλλα βιβλία.

Το βιογραφικό ενημερώνει τον αναγνώστη για τον συγγραφέα του βιβλίου.

ΟΜΑΔΑ Α2': Περίληψη λογοτεχνικού έργου

Α) Σύγκριση σχολικής με άλλους τύπους περίληψης

Η έκταση των περιλήψεων δεν επιβάλλεται να είναι συγκεκριμένη, όπως συμβαίνει με αυτές του σχολείου, αλλά πιο γενική και με εξειδικεύσεις συγκεκριμένων συμβάντων ώστε να είναι πιο δελεαστική για τον αναγνώστη. Η δομή της περίληψης σε αυτές τις περιπτώσεις, είναι διαφορετική σε σχέση με τις μαθητικές περιλήψεις, αφού στις πρώτες παρατηρείται η χρήση παραγράφων κάτι το οποίο δεν είναι επιθυμητό στις μαθητικές. Το ύφος της γλώσσας είναι απρόσωπο και παρατηρείται μακροπερίοδος λόγος. Στο συγκεκριμένο είδος περίληψης, δε παρατηρείται ύπαρξη συνεκτικών δεικτών καθώς και σχολίων. Ο συντάκτης, όπως και στις μαθητικές, είναι συνήθως άσχετος με το συγγραφέα, ενώ ο αποδέκτης είναι διαφορετικός (σχολική περίληψη-καθηγητής, περίληψη βιβλίου-αναγνώστης).

Β) Σύγκριση βιβλιοπαρουσιάσεων

Ανάμεσα στις βιβλιοπαρουσιάσεις παρατηρούνται ορισμένες διαφορές. Πιο συγκεκριμένα η έκταση δεν είναι ορισμένη, αλλά αλλάζει ανάλογα με το τύπο του βιβλίου και το στόχο στον οποίο αποβλέπει αυτός ο οποίος κάνει τη περίληψη. Η δομή και η οργάνωση είναι διαφορετική από περίληψη σε περίληψη. Σε ορισμένες περιλήψεις υπάρχουν σχόλια και σε άλλες όχι. Σε όλες τις περιλήψεις παρατηρείται μακροπερίοδος λόγος, χωρίς ιδιαίτερο λεξιλόγιο και η σύνταξη είναι ενεργητική. Οι διαφοροποιήσεις οι οποίες παρατηρούνται είναι ανάλογα με το συγγραφέα, την έκταση του βιβλίου και τον συγγραφέα της περίληψης.

Γ) Ανταπόκριση αναγνωστών

Μας κίνησε το ενδιαφέρον το «Λοντονιστάν»

- Η υπόθεση φαίνεται ενδιαφέρουσα.
- Κάποιες φράσεις όπως: «Οι νεαροί μεγαλώνουν χωρίς να μπορούν να αναγνωρίσουν τον εαυτό τους πουθενά», «αγωνίζεται να ξεφύγει απ' το στενό κλοιό της οπισθοδρομικής κοινότητάς της και να διεκδικήσει μια ταυτότητα στο σύγχρονο κόσμο».

Δ) Παρατηρήσεις για τις ιστοσελίδες

Βίντεο, κριτικές-παρουσιάσεις, διαφημίσεις βιβλίων, σχόλια. Βοηθάει στις πωλήσεις.

ΟΜΑΔΑ Α3': Περίληψη λογοτεχνικού έργου

Καταγραφή παρατηρήσεων

Α) Σύγκριση σχολικής και άλλων τύπων περίληψης

- Έκταση: η περίληψη ενός σχολικού κειμένου και ενός λογοτεχνικού βιβλίου έχει μια βασική διαφορά, ότι η μία έχει σταθερή έκταση λέξεων (80-100) ενώ η άλλη είναι άλλοτε μεγάλη και άλλοτε μικρή.
- Δομή/ Οργάνωση: στην σχολική περίληψη ακολουθούνται συγκεκριμένοι κανόνες και πορεία (θεματική περίοδος, σχόλια και κατακλείδα). Ενώ η λογοτεχνική περίληψη δεν ακολουθεί κανόνες, αλλά παρουσιάζει τα κύρια σημεία του βιβλίου.
- Ύφος και γλώσσα: στο βιβλίο σχεδόν πάντα μπαίνει η προσωπική άποψη του συγγραφέα καθώς και ο προσωπικός τρόπος γραφής. Ενώ η περίληψη ενός σχολικού κειμένου είναι απρόσωπη και δεν επιτρέπονται σχόλια, καθώς και η γλώσσα είναι αρκετά απλή.
- Συνεκτικοί δείκτες: Είναι πάντοτε υποχρεωτικοί στην σχολική περίληψη ενώ στην περίληψη ενός βιβλίου κάποιες φορές αναφέρονται ενώ άλλες παραλείπονται.
- Συντάκτης, αποδέκτης: στην σχολική περίληψη ο συντάκτης είναι ο ίδιος ο μαθητής που είναι διαφορετικός από τον κανονικό συγγραφέα, ενώ ο αποδέκτης είναι ο καθηγητής που διορθώνει την περίληψη σε αντίθεση με την περίληψη ενός βιβλίου, όπου είναι το κοινό που την διαβάσει.

Συμπέρασμα: το συμπέρασμα που βγαίνει από τις παραπάνω παρατηρήσεις είναι ότι υπάρχουν διαφοροποιήσεις ανάμεσα σε μια σχολική και μια λογοτεχνική περίληψη αλλά και ομοιότητες.

Β) Σύγκριση βιβλιοπαρουσιάσεων

- Όσον αφορά την έκταση των έξι περιλήψεων διαφέρει. Κάποιες έχουν μεγάλη έκταση και περισσότερες λεπτομέρειες ενώ άλλες μικρότερη έκταση.
- Η οργάνωση και η δομή στις περιλήψεις των βιβλίων δεν είναι πάντοτε συγκεκριμένη διότι δεν υπάρχει πάντα κατακλείδα ούτε θεματική περίοδος διότι τις περισσότερες φορές μπαίνει κατευθείαν στο θέμα δηλαδή τα σχόλια (υπόθεση).
- Τα προσωπικά σχόλια είναι υπαρκτά στις περιλήψεις των βιβλίων. Αυτό συμβαίνει λόγω των σημείων στίξεως (... , ! < >) αλλά και σχολίων του συγγραφέα.
- Όσον αφορά το ύφος, το λεξιλόγιο δεν είναι επίσημο αλλά είναι το καταλληλότερο για να προσελκύσει το αναγνωστικό κοινό αφού συνήθως είναι γραμμένα από συντάκτες εφημερίδων. Δεν δίνουν σημασία τόσο στην σύνταξη όσο στο δημοσιογραφικό αποτέλεσμα.

Συμπέρασμα: Συμπεραίνουμε ότι οι περιλήψεις διαφέρουν μεταξύ τους διότι το θέμα τους είναι διαφορετικό και χρειάζεται άλλη περιγραφή το κάθε κείμενο. Επίσης ο αρχισυντάκτης ή το άτομο που καταγράφει τα κείμενα έχει το προσωπικό του τρόπο γραφής.

Γ) Ανταπόκριση αναγνωστών

Το βιβλίο που μας τράβηξε το ενδιαφέρον είναι «οι σκελετοί στο κελάρι». Αυτό οφείλεται στην υπόθεση η οποία είναι ενδιαφέρουσα αφού εμπλέκει δύο ιστορίες, ενός δολοφονημένου μετανάστη και μίας αγνοούμενης έφηβης. Επίσης, υπάρχουν κάποια ερωτήματα που πλανώνται, τα οποία σε παρακινούν να το διαβάσεις προκαλώντας σου το ενδιαφέρον. Τέλος, από μόνο του σαν αστυνομικό, είναι μία ιστορία που σε καλεί να την εξιχνιάσεις.

Δ) Παρατηρήσεις για τις ιστοσελίδες

Σε όλες σχεδόν τις περιλήψεις υπάρχουν οι κριτικές των αναγνωστών που έχουν διαβάσει το βιβλίο και έχουν σκοπό να διαφωτίσουν τον αναγνώστη που δεν έχει διαβάσει το βιβλίο. Ακόμα, εκτός από την περιγραφή της υπόθεσης, δείχνει και το εξώφυλλο του βιβλίου το οποίο αναλόγως θα μας εντυπωσιάσει. Επίσης, υπάρχουν διαφημίσεις άλλων βιβλιογραφιών που έχουν ως σκοπό να παρακινήσουν το ενδιαφέρον του κοινού ώστε να διαβάσουν τις περιλήψεις και στη συνέχεια το βιβλίο. Επιπλέον, μας ενημερώνουν για την τιμή του βιβλίου πράγμα που είναι αρκετά σημαντικό για τις εποχές που βιώνουμε. Τέλος, σου δίνεται η δυνατότητα να επικοινωνήσεις ή να κάνεις το προσωπικό σου σχόλιο.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Συμπεραίνουμε ότι μια σχολική περίληψη διαφοροποιείται από την περίληψη ενός λογοτεχνικού βιβλίου. Αυτό οφείλεται στο ότι η περίληψη ενός σχολικού κείμενου έχει συγκεκριμένη οργάνωση και δομή σε αντίθεση με του βιβλίου. Στην συνέχεια διαπιστώνουμε ότι οι παρουσιάσεις των βιβλίων διαφέρουν μεταξύ τους ως προς το περιεχόμενο, το θέμα, τη δομή και το άτομο που την καταγράφει. Επιπλέον, ένα βιβλίο μπορεί να γίνει ενδιαφέρον ανάλογα με τους τρόπους που προβάλλει την υπόθεση (ρητορικά ερωτήματα, σημεία στίξης). Τέλος, στις παρουσιάσεις των βιβλίων μέσω του διαδικτύου υπάρχουν διαφημίσεις και άλλες πληροφορίες που σου τραβούν το ενδιαφέρον και σε παρακινούν να τις ψάξεις.

ΟΜΑΔΑ Β1': Περίληψη κι κινηματογραφικού έργου

Α) Σύγκριση μαθητικής με άλλους τύπους περίληψης

- Η έκταση της κινηματογραφικής περίληψης δεν είναι συγκεκριμένη (μπορεί να είναι μια παράγραφος έως και ένα μεγάλο κείμενο)

- Η δομή της παρουσίασης είναι ελεύθερη
- Το ύφος είναι προσωπικό, ο κάθε κριτικός γράφει με το δικό του στυλ και λεξιλόγιο
- Δεν έχουμε πολλές στερεότυπες διαρθρωτικές εκφράσεις
- Έχουμε σχολιασμό-κριτική
- Στη μαθητική περίληψη, ο μαθητής συνοψίζει ένα κείμενο που θα βαθμολογηθεί από τον εκπαιδευτικό. Στην περίπτωση μιας ταινίας, ο κριτικός την παρουσιάζει σε αυτόν που θέλει να τη δει.

Β) Σύγκριση παρουσιάσεων ταινιών μεταξύ τους και κινηματογραφικών trailer

- ο η έκταση των περιλήψεων και οι διάρκειες trailer διαφέρουν μεταξύ τους
- ο κάθε συντάκτης οργανώνει την περίληψη διαφορετικά
- ο κριτικός της ταινίας σχολιάζει και παραθέτει την γνώμη του
- ο λόγος είναι μακροπερίοδος ή σύντομος, το λεξιλόγιο και η σύνταξη προσωπική
- Η επιλογή των πλάνων που χρησιμοποιούνται ανάλογα με τα σημεία της υπόθεσης που χρειάζονται έμφαση
- Τα πλάνα που έχουν γρήγορο ρυθμό είναι συνήθως για ταινίες με δράση και suspense
- Ανάμεσα στα πλάνα μπορεί να μιλάει ένας αφηγητής που δίνει πρόσθετες πληροφορίες για την πλοκή
- Στα πρωταγωνιστικά πρόσωπα γίνονται κοντινά πλάνα για να δοθεί έμφαση στον ρόλο που παίζουν στην υπόθεση
- Από τα λόγια των χαρακτήρων καταλαβαίνουμε τον ρόλο που θα παίζουν και την προσωπικότητα
- Η μουσική δίνει ένταση και προετοιμάζει την σκηνή

Γ) Ανταπόκριση αναγνωστών - θεατών

- Η υπόθεση μας τράβηξε το ενδιαφέρον
- Το γεγονός ότι έχει βραβευτεί ενθαρρύνει τον αναγνώστη να πάει να την παρακολουθήσει

Δ) Παρατηρήσεις για τις ιστοσελίδες

- Αποδίδει καλά με σχόλια το νόημα της ταινίας («Σε μια κοινωνία που όλα βαδίζουν ...αλήθεια δεν είναι ποτέ μια...»)
- Δίνει πληροφορίες για την χώρα παραγωγής, το έτος και τους συντελεστές της ταινίας.
- Στις ιστοσελίδες εμφανίζονται διάφορες ποικιλίες ταινιών, ώστε ο αναγνώστης να βρει αυτό που ψάχνει και να πληροφορηθεί για το πού μπορεί να δει την ταινία
- Εμφανίζονται και άλλες πτυχές διασκέδασης όπως Θέατρο, τηλεόραση κτλ.
- Σε ορισμένες ιστοσελίδες υπάρχουν και διάφορα άλλα ενδιαφέροντα εκτός διασκέδασης που ίσως ενδιαφέρουν μερικούς αναγνώστες

Εμφανίζονται και διάφορες διαφημίσεις για μάρκες και εταιρίες προϊόντων και υπηρεσιών

ΟΜΑΔΑ Β2': Περίληψη κινηματογραφικού έργου

Α) Συγκρίνοντας το σχολικό τύπο της περίληψης με τις παρουσιάσεις των ταινιών καταλήγουμε:

- Στις σχολικές περιλήψεις η έκταση περιορίζεται στις 80-120 λέξεις ενώ στις παρουσιάσεις ταινιών οι περιλήψεις ποικίλουν.
- Στις σχολικές περιλήψεις ο μαθητής ακολουθεί την δομή του αρχικού κειμένου ενώ στις παρουσιάσεις των ταινιών δεν υπάρχει κάποιο αρχικό κείμενο και κινείται σε ένα πιο γενικό πλαίσιο
- Το ύφος των σχολικών περιλήψεων είναι απρόσωπο και δοκιμαστικό ενώ το ύφος των παρουσιάσεων των ταινιών είναι πιο ελεύθερο και προσωπικό. Η γλώσσα είναι απλή και κατανοητή προς όλους και στις δύο.
- Στις σχολικές περιλήψεις χρησιμοποιούνται αρκετοί συνεκτικοί δείκτες ενώ στις περιλήψεις ταινιών δεν υπάρχουν.
- Στις σχολικές περιλήψεις δεν υπάρχουν σχόλια για το αρχικό κείμενο ενώ στις παρουσιάσεις ταινιών υπάρχουν πολλά σχόλια που μπορεί να έχει γραφτεί από έναν κριτικό έως και έναν απλό τηλεθεατή.
- Ως προς τον συντάκτη είναι όμοια, και στις δύο περιπτώσεις διαφέρει από τον αρχικό συντάκτη/σκηνοθέτη, όμως η διαφορά ανάμεσα τους είναι ότι στις περιλήψεις του σχολείου ο συντάκτης είναι ο μαθητής και αποδέκτης είναι ο

καθηγητής/διορθωτής ενώ στα περιληπτικά κείμενα ταινιών ο συντάκτης είναι ο κριτικός και ο αποδέκτης είναι ο τηλεθεατής/αναγνώστης.

Β) Συγκρίνοντας τις παρουσιάσεις ταινιών με τα κινηματογραφικά τους trailer καταλήγουμε ότι :

- Και στα δύο οι εκτάσεις ποικίλουν.
- Τα trailer βασίζονται στην αρχική δομή της ταινίας ενώ στις γραπτές περιλήψεις δεν στηρίζονται στην αρχική δομή της.
- Στις παρουσιάσεις ταινιών όσο και στα κινηματογραφικά trailer υπάρχουν ποικίλα σχόλια όχι μόνο από κριτικούς αλλά και από απλούς τηλεθεατές.
- Στις περιλήψεις ταινιών το ύφος είναι απλό σύντομο και κατανοητό προς όλους τους τηλεθεατές, το ίδιο και στα trailer με την διαφορά ότι με σκοπό να κινήσει το ενδιαφέρον του τηλεθεατή παρουσιάζει τις πιο κρίσιμες σκηνές της ταινίας.
- Η επιλογή και η διαδοχή των πλάνων έγινε με το σκεπτικό να κινήσει το ενδιαφέρον του κοινού χρησιμοποιώντας σκηνές όπου κορυφώνεται η δράση
- Η επιλογή και η διαδοχή των πλάνων μας δίνει πληροφορίες για το είδος της ταινίας.
- Οι πρόσθετες πληροφορίες που παρουσιάζονται ανάμεσα στα πλάνα της ταινίας συνήθως είναι: Η ημέρα πρώτης προβολής της ταινίας, τα ονόματα των πρωταγωνιστών και τα ονόματα του παραγωγού του χορηγού και του σκηνοθέτη.
- Οι κοντινές λήψεις εστιάζουν στα πρωταγωνιστικά πρόσωπα για να μας παρουσιάσουν μια πλευρά του χαρακτήρα του.
- Τα πρόσωπα μιλούν και συχνά μιλάει και ο αφηγητής και μέσα από τα λόγια τους μαθαίνουμε λίγα πράγματα για την υπόθεση της ταινίας.
- Η μουσική παρακινεί τους τηλεθεατές να την παρακολουθήσουν και μας δείχνει συχνά το είδος της ταινίας.

Γ) Ανταπόκριση αναγνωστών - θεατών

Η ταινία που μας τράβηξε περισσότερο το ενδιαφέρον είναι το *Το κύμα (the wave)* λόγω:

- Της υπόθεσης που έχει πολιτικό περιεχόμενο και μας ταξιδεύει πίσω στο παρελθόν στην εποχή του Χίτλερ αλλά μας φέρνει στο μυαλό και σημερινές παρόμοιες καταστάσεις.
- Η φράση: <<Πιστεύετε πως η δικτατορία θα ήταν αδύνατον να επικρατήσει ξανά στη Γερμανία;>>
- Και τα σχόλια ανάμεσα στα πλάνα: <<Θα σας ανεβάσει, θα σας πάει αλλού, θα σας αλλάξει>>.

Δ) Αυτά που παρατηρούμε εκτός από τις περιλήψεις και τα trailer της ταινίας είναι :

- Διαφημίσεις
- Εικόνες
- Παρόμοια θέματα
- Ειδήσεις
- Άλλα περιεχόμενα του site
- Σχόλια
- Προβολές ταινιών στους κινηματογράφους
- Τηλεμετρήσεις
- Μηχανές αναζήτησης

Κατά την γνώμη μας, μας βοηθούν να βρούμε πληροφορίες γι' αυτό που ψάχνουμε πιο γρήγορα και εύκολα.

ΟΜΑΔΑ Β3': Περίληψη κινηματογραφικού έργου

Α) Σύγκριση μαθητικής περίληψης και περίληψης ταινίας:

- έκταση: ενώ στις μ. π. η έκταση είναι σταθερή, στις π.τ δεν είναι. Οι περισσότερες είναι μικρής έκτασης.
- δομή: Δεν υπακούει σε κανόνες αλλά συνήθως ακολουθεί την αφήγηση γεγονότων με τη σειρά που παρουσιάζονται στη ταινία.
- Το ύφος: στις αυθεντικές π. τ είναι απρόσωπο και η γλώσσα σε ορισμένα σημεία είναι απλή, παραστατική και άμεση για να κερδίζει το ενδιαφέρον των αναγνωστών.
- Δεν υπάρχουν συνεκτικοί δείκτες καθώς το κείμενο έχει συνεχή ροή.

- Στην αυθεντική π. τ δεν υπάρχουν σχόλια ενώ οι διάφορες κριτικές βασίζονται στα προσωπικά σχόλια.
- Ο συντάκτης είναι ένας άνθρωπος από την παραγωγή της ταινίας που γράφει σε απρόσωπο ύφος.
- Ο αποδέκτης είναι ο αναγνώστης και ο πιθανός θεατής της ταινίας.

Οι διαφορές που εντοπίζουμε ανάμεσα στην μ. π. και π. τ. οφείλονται στις διαφορετικές επικοινωνιακές πράξεις που επιτελεί η καθεμία. η μ. π. είναι κατεξοχήν απρόσωπη και με αυστηρή δομή και προορίζεται για τη βαθμολόγηση από τον εξεταστή, ενώ στις π. τ. υπάρχει δυνατότητα για διαφοροποιήσεις ανάλογα με το περιεχόμενο της ταινίας και το κοινό που απευθύνεται.

Β) Σύγκριση παρουσιάσεων ταινιών μεταξύ τους και κινηματογραφικών τρέιλερ

Τόσο τα τρέιλερ όσο και οι π. τ. υπακούουν σ' έναν άγραφο κανόνα και έχουν μικρή έκταση και διάρκεια ώστε να δώσουν στο κοινό μία πρώτη εντύπωση για την ταινία, να του τραβήξουν το ενδιαφέρον, χωρίς όμως να του αποκαλύψουν την πλοκή. Η δομή και το ύφος είναι πανομοιότυπες σε όλες, καθώς κοινός στόχος είναι η μερική μετάδοση πληροφοριών. Σχόλια συνήθως δεν παρεμβάλλονται παρά μόνο στις διάφορες κριτικές.

Παρατηρήσεις για το τρέιλερ για την ταινία: ΤΟ ΚΥΜΑ:

- Έχουν επιλεγεί ορισμένα πλάνα χαρακτηριστικά για την ταινία, όπως η μύηση των μαθητών που γίνεται μέσα στην μαθητική αίθουσα και οι βιαιότητες στις οποίες επιδίδονται οι μαθητές μετά την μύηση τους. Παρεμβάλλονται κάποια πλάνα με έντονο κόκκινο φόντο (χρώμα επανάστασης) στο οποίο αναγράφονται φράσεις που ξεκινούν με το IT'S GONNA... και στόχο έχουν να ελκύσουν το κοινό να δει την ταινία. Στο τέλος κυριαρχεί ένα μαύρο πλάνο (χρώμα αγωνίας, αδιεξόδου), που σ' αφήνει σ' ένα κρίσιμο σημείο και επιθυμείς να δεις τη συνέχεια της ταινίας. Το πρόσωπο στο οποίο εστιάζει κυρίως το τρέιλερ είναι ο καθηγητής και τα όσα λέει για να μυήσει τους μαθητές. Κυρίως έχουν επιλεγεί σκηνές που δείχνουν τις ενέργειές τους, αλλά και ορισμένα σημεία, όπου μιλούν οι μαθητές και είναι χαρακτηριστικά για να κατανοήσουμε την εξέλιξη της ταινίας. Οι σκηνές οι οποίες παρεμβάλλονται είναι πολύ έντονες και κατατοπιστικές της άσκησης

τροπής που έλαβε αυτό το πείραμα (φανατισμός μαθητών). Μας πληροφορεί για το είδος της ταινίας που είναι κοινωνικό και εξαιτίας της γρήγορης εναλλαγής των πλάνων καταλαβαίνουμε ότι θα είναι σαν μια περιπέτεια. Μουσική δεν υπάρχει. Κυρίως ακούγονται φωνές ή η αυστηρή και απόλυτη φωνή του καθηγητή.

Γ) Η ταινία που μας τράβηξε περισσότερο το ενδιαφέρον είναι Το κύμα .

- η υπόθεσή του πραγματεύεται το αν μπορεί να υπάρξει δικτατορία στις μέρες μας και πόσο γρήγορα χειραγωγούνται οι νέοι άνθρωποι, κάτι το οποίο είναι πάρα πολύ ενδιαφέρον ιδιαίτερα στις εποχές που διανύουμε.
- η χαρακτηριστική φράση που μας παρέσυρε είναι << θα έχουμε ξανά δικτατορία; ποτέ, είμαστε μορφωμένοι >> μία υπόθεση ενός μαθητή που αναιρείται σε όλο το υπόλοιπο τρέιλερ, όπου η προσήλωσή του στην ομάδα είναι πρωτόγνωρη. Επιπλέον η φράση που επαναλαμβάνεται συνεχώς <<μόνο τα μέλη του κύματος συμμετέχουν στην χ , ψ δραστηριότητα>>.
- χαρακτηριστικά είναι τα "κόκκινα" πλάνα που παρεμβάλλονται, στα οποία αναγράφεται το πόσο και πώς θα μας επηρεάσει η ταινία, γεγονός που μας αυξάνει την περιέργεια πάρα πολύ. Επίσης, τα πλάνα που εστιάζουν στις βιαιοπραγίες που επιδίδονται τα παιδιά για χάρη της ομάδας και στα στένσιλ που κάνουν ώστε να κυριαρχήσει παντού το σήμα της ομάδας.

Δ) Παρατηρήσεις για τις ιστοσελίδες

Στις περισσότερες ιστοσελίδες υπάρχουν και διάφορες αξιολογήσεις, συνήθως διακεκριμένων κριτικών κινηματογράφου, οι οποίες επηρεάζουν αρκετά τους θεατές και μας προτρέπουν ή αποτρέπουν από το να δούμε αυτή την ταινία. Επίσης, υπάρχουν και αρκετές κριτικές του κοινού για την ταινία, ώστε να σχηματίσουμε μια πληρέστερη γνώμη γι' αυτήν και να δούμε την άποψη ανθρώπων που σκέφτονται όπως κι εμείς, καθώς οι επίσημοι κριτικοί κινηματογράφου έχουν άλλα κριτήρια διαφορετικά από τα δικά μας. Επιπλέον, βλέπουμε στοιχεία όπως η διάρκεια της ταινίας, το είδος της, έτος παραγωγής και χώροι προβολής τους. Τέλος αναγράφονται οι πρωταγωνιστές της ταινίας. Σε ορισμένες σελίδες υπάρχουν και φωτογραφίες από χαρακτηριστικές στιγμές της ταινίας.

ΟΜΑΔΑ Β4': Περίληψη κινηματογραφικού έργου

Α) Σύγκριση του σχολικού τύπου της περίληψης με τις παρουσιάσεις ταινιών

- Στις περιλήψεις ταινιών δεν παρατηρείται συγκεκριμένη έκταση όπως γίνεται στις μαθητικές.
- Η οργάνωση της κινηματογραφικής ταινίας γίνεται βάση της πλοκής της ενώ της μαθητικής βάση του αρχικού κειμένου.
- Το ύφος και η γλώσσα των κινηματογραφικών περιλήψεων σε αντίθεση με τις μαθητικές περιλήψεις έχουν προσωπική γλώσσα και ύφος.
- Οι συνεκτικοί δείκτες λείπουν συνήθως από τις κινηματογραφικές περιλήψεις.
- Στις κινηματογραφικές περιλήψεις υπάρχει δυνατότητα σχολίων.
- Οι συντάκτες των κινηματογραφικών περιλήψεων είναι ειδικοί του τομέα αυτού και είναι διαφορετικοί από τους δημιουργούς της ταινίας.
- Αποδέκτης είναι το κοινό του κινηματογράφου ενώ στις μαθητικές περιλήψεις είναι ο καθηγητής.

Όλες αυτές οι διαφορές μεταξύ των μαθητικών και των κινηματογραφικών περιλήψεων οφείλονται στο ότι είναι δυο διαφορετικά κείμενα για διαφορετικούς σκοπούς. Στη μαθητική να αποκτήσουν οι μαθητές λακωνικότητα, να ελεγχθεί από τον διορθωτή το κείμενο και να γράψουν καλά στις πανελλήνιες, ενώ η κινηματογραφική δημιουργείται με σκοπό να πληροφορήσει τους πιθανούς θεατές ταινιών για τις ταινίες.

Β) Σύγκριση περιλήψεων ταινιών με Trailer κινηματογράφου

- Η διάρκεια των trailer είναι περίπου η ίδια στις περισσότερες περιπτώσεις. Δυο με τρία λεπτά.
- Η δομή και η οργάνωση διαφέρουν βάση της πλοκής κάθε ταινίας.
- Στις κινηματογραφικές παρουσιάσεις υπάρχουν σχόλια που αφορούν το περιεχόμενο της ταινίας ή εξωτερικά χαρακτηριστικά.
- Το ύφος διαφέρει βάση το είδος κάθε ταινίας

- Αυτή η επιλογή των πλάνων έγινε με σκοπό να προσελκύσει τους θεατές μέσω της παρουσίασης τμημάτων της ταινίας που παρουσιάζουν το υπόβαθρο και συνοψίζουν την υπόθεση.

- Ο ρυθμός εναλλαγής των πλάνων είναι γρήγορος προς μέτριο. Μας πληροφορεί για το κεντρικό θέμα της ταινίας που συνήθως ορίζει το είδος της.
- Παρεμβάλλονται ανάμεσα στα πλάνα συνήθως πρόσθετα σχόλια τα οποία συνδέουν και τις σκηνές. Μας δίνουν πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τους ηθοποιούς, τους σκηνοθέτες κτλ. και τη βάση της ταινίας.
- Τα κοντινά πλάνα εστιάζουν συνήθως στους πρωταγωνιστές της ταινίας και μας προσοικονομούν για το ρόλο τους στην ταινία
- Παίρνουμε μια πρώτη εικόνα για το χαρακτήρα τους μέσα από τα λόγια τους.
- Η μουσική μας δίνει την πληροφορία για το είδος της ταινίας (μιούζικαλ, περιπέτεια, κωμωδία κτλ.)

Το trailer είναι απαραίτητο να έχει μικρή έκταση έτσι ώστε να μην κουράζει τον θεατή αλλά και περιεκτικό για να τον προσελκύσει.

Γ) Ταινία: Το Κύμα

- Η υπόθεση μας κίνησε το ενδιαφέρον λόγω της κοινωνικότητας της ταινίας αφού προβάλλει το πρόβλημα των ακραίων αντιλήψεων στην κοινωνία και επειδή απευθύνεται στον ευεπηρεάστο χαρακτήρα των νέων.
- Κάποια σχόλια όπως: Ότι είναι βασισμένο σε πραγματική ιστορία
- Κάποια πλάνα όπως: Πλάνα δράσης
- Κάτι άλλο; Τι; Η αδυναμία του καθηγητή να ελέγξει αυτό που δημιουργήσει.

Δ) Χαρακτηριστικά ιστοσελίδων – επι κοινωνικές ανάγκες

Εκτός από την περίληψη της υπόθεσης και το κινηματογραφικό trailer τι άλλο παρατηρείτε στις σελίδες που επεξεργάζεστε; Ποιες επικοινωνιακές ανάγκες εξυπηρετούν, κατά τη γνώμη σας;

Ότι εκτός από τα παραπάνω υπήρχαν κριτικές του κοινού και ειδικών, φωτογραφίες και υπερσυνδέσεις για τη σελίδα της ταινίας. Ακόμα βρίσκουμε διάφορες διαφημίσεις, άλλες ταινίες που παρουσιάζονται, κινηματογραφικά νέα. Τα παραπάνω βοηθούν στην πληροφόρηση του κοινού για τον χώρο του κινηματογράφου.

ΟΜΑΔΑ Γ1': Δημοσιογραφική περίληψη

Α) Σύγκριση σχολικών περιλήψεων με δημοσιογραφικές περιλήψεις:

Καταρχάς στις σχολικές περιλήψεις η έκταση του κειμένου είναι 80-100 λέξεις, σε αντίθεση με τις δημοσιογραφικές που δεν έχουν καθορισμένη έκταση. Στις δημοσιογραφικές παρατηρούμε ότι το λεξιλόγιο είναι πλούσιο καθώς και το ύφος δεν είναι απρόσωπο. Και στα δυο είδη περιλήψεων παρατηρούμε πως υπάρχουν ποικίλοι τρόποι συνεκτικών δεικτών. Επίσης στις μαθητικές περιλήψεις δεν κάνουμε σχολιασμούς σε σχέση με τις δημοσιογραφικές, όπου ο καθένας εκφέρει την άποψη του για το κείμενο ελεύθερα. Τέλος, γνωρίζουμε ότι στις δημοσιογραφικές περιλήψεις συντάκτης είναι ο συγγραφέας του αρχικού κειμένου ενώ στις μαθητικές συντάκτης είναι ο μαθητής και όχι ο συγγραφέας του αρχικού κειμένου. Χαρακτηριστικό γνώρισμα είναι ότι οι μαθητικές περιλήψεις έχουν ως κύριο σκοπό να αναγνωστούν και να διορθωθούν από κάποιον εκπαιδευτικό στα πλαίσια της σχολικής ύλης. Από την άλλη μεριά, οι δημοσιογραφικές περιλήψεις στοχεύουν στην παρουσίαση και στην ενημέρωση του ευρύ κοινού για ένα συγκεκριμένο θέμα που το απασχολεί.

Β) Σύγκριση δημοσιογραφικών περιλήψεων:

Όσον αφορά την έκταση και τη διάρκεια είναι φανερό πως υπάρχουν διαφορές καθώς αναφερόμαστε σε διαφορετικά θέματα και σε διαφορετικούς συντάκτες. Οι περιλήψεις εντάσσονται κυρίως στην αρχή, μετά τον τίτλο και πριν από την ανάλυση του κειμένου. Ωστόσο, υπάρχουν ειδήσεις, που γράφονται μόνο οι περιλήψεις πολύ συνοπτικά, ώστε να διαβάσει και να επιλεγεί ο καθένας την είδηση που τον ενδιαφέρει. Στην συνέχεια θα πρέπει να μεταβεί σε μια άλλη σελίδα, εφόσον έχει επιλέξει την είδηση που τον απασχολεί, έτσι ώστε να διαβάσει περισσότερες πληροφορίες περί του θέματος.

Γ) Ανταπόκριση αναγνωστών

Η είδηση που μας προξένησε το ενδιαφέρον είναι η πορεία των αντεξουσιαστών από τα Εξάρχεια στον Άγιο Παντελεήμονα. Μας προκάλεσε το ενδιαφέρον λόγω του ότι οι πορείες είναι ένα επίκαιρο θέμα και ειδικότερα οι μηχανοκίνητες που είναι πιο σπάνιο φαινόμενο. Η πρώτη σκέψη που μας ήρθε στο μυαλό διαβάζοντας τον τίτλο «τα έσπασαν στον Άγιο Παντελεήμονα» μας κίνησε το ενδιαφέρον για τις συγκρούσεις μεταξύ των αντεξουσιαστών με τους αστυνομικούς καθώς και τις υλικές καταστροφές σε δημόσιες περιουσίες, πράγμα συχνό στις μέρες μας.

Δ) Στις περισσότερες διαδικτυακές ειδήσεις εξυπηρετούνται οι εξής επικοινωνιακές ανάγκες:

Καταρχάς επιτυγχάνεται η προώθηση διαφόρων προϊόντων και εταιριών μέσω διαφημίσεων, όπου εύκολα ο επισκέπτης ενημερώνεται κάνοντας 'κλικ' πάνω στην εικόνα. Σε άλλες ειδήσεις παρατηρούμε ότι δεν περιέχονται διαφημίσεις. Κύριος σκοπός είναι η προσέλκυση των αναγνωστών για την αγορά του προϊόντος, που τις περισσότερες φορές είναι επιτυχής.

Κύριος σκοπός των διαδικτυακών ειδήσεων είναι η γρήγορη ενημέρωση, η οποία επιτυγχάνεται με ένα σύντομο κείμενο που περιέχει όλες τις απαραίτητες λεπτομέρειες της είδησης. Τέλος βλέπουμε στις περισσότερες διαδικτυακές ειδήσεις πως δεν περιλαμβάνεται ο σχολιασμός των επισκεπτών, σε σχέση με άλλες που είναι προσβάσιμη η ανάγνωση των απόψεων και σχολίων των αναγνωστών.

ΟΜΑΔΑ Γ2': Δημοσιογραφική περίληψη

Α) Σύγκριση μαθητικών περιλήψεων με δημοσιογραφικές περιλήψεις

1^{ον} : Οι μαθητικές περιλήψεις έχουν καθορισμένη έκταση σε αντίθεση με τις ειδησεογραφικές που δεν έχουν περιορισμό λέξεων.

2^{ον} : Η ειδησεογραφική περίληψη δεν έχει κάποια συγκεκριμένη δομή καθώς δεν κρίνεται με βάση την οργάνωση, αλλά με το περιεχόμενο.

3^{ον} : Το ύψος της ειδησεογραφικής περίληψης είναι απρόσωπο, καθώς παρουσιάζει το γεγονός χωρίς να το «συνοδεύει» με κάποιο σχόλιο. Τις περισσότερες φορές συναντάμε μακροπερίοδο λόγου, λόγω της μικρής της έκτασης.

4^{ον} : Δεν υπάρχουν συνδετικοί δείκτες, αφού ο αρθρογράφος δεν κάνει περίληψη ενός κειμένου, το οποίο έχει γραφτεί από κάποιον άλλον, όπως στην μαθητική, αλλά ενός δικού του κειμένου.

5^{ον} : Όπως και στην μαθητική, έτσι και στην ειδησεογραφική περίληψη δεν υπάρχουν σχόλια.

6^{ον} : Ο συντάκτης στην ειδησεογραφική μπορεί να είναι ένα άτομο κάθε ηλικίας, δηλαδή από έναν πολιτικοποιημένο έφηβο μέχρι και κάποιο άνθρωπο μεγάλης ηλικίας, ενώ στη μαθητική είναι ένα παιδί το οποίο πηγαίνει στο σχολείο.

7^{ον} : Στη μαθητική περίληψη αποδέκτης είναι ο καθηγητής ή ο εξεταστής, σε αντίθεση με την ειδησεογραφική που προορίζεται για μεγάλο αριθμό αναγνωστών.

Β) Σύγκριση δημοσιογραφικών περιλήψεων μεταξύ τους

1^{ον} : Οι ειδησεογραφικές περιλήψεις δεν έχουν κάποια καθορισμένη έκταση, αλλά μπορεί να ποικίλλει.

2^{ον} : Στις περισσότερες των περιπτώσεων οι περιλήψεις βρίσκονται στην αρχή του άρθρου έτσι ώστε να μπορεί ο αναγνώστης να καταλάβει χωρίς να χρειάζεται να διαβάσει το κείμενο, αν τον ενδιαφέρει το περιεχόμενο του.

3^{ον} : Στις ειδησεογραφικές περιλήψεις δεν υπάρχει κάποιο προκαθορισμένο ύφος. Το ύφος της ποικίλει ανάλογα με το θέμα με το οποίο ασχολείται η κάθε περίληψη.

4^{ον} Τα μέσα που χρησιμοποιούνται από έναν δημοσιογράφο είναι πολύ περισσότερα από αυτά που μπορεί να χρησιμοποιήσει ένας μαθητής, στις ειδησεογραφικές περιλήψεις ο δημοσιογράφος χρησιμοποιεί την δύναμη της εικόνας προς όφελος του.

3^η φάση – παρουσίαση αποτελεσμάτων – 2 διδ. ώρες – εργαστήριο πληροφορικής (29/10/2012).

Όλες οι εργασίες των ομάδων βρίσκονταν αποθηκευμένες σε σχετικό ηλεκτρονικό φάκελο στην επιφάνεια εργασίας του κεντρικού υπολογιστή (server), ο οποίος είναι συνδεδεμένος με προβολικό. Οπότε, ταυτόχρονα με την παρουσίαση της εκάστοτε ομάδας, οι υπόλοιποι μαθητές είχαν την ευκαιρία να παρακολουθούν στον πίνακα το

αντίστοιχο φύλλο εργασίας της ομάδας και τις καταγεγραμμένες παρατηρήσεις. Οι ομάδες είχαν οργανώσει τα ευρήματά τους σε τέσσερις ενότητες: α) σύγκριση σχολικών περιλήψεων με άλλους τύπους περίληψης, β) σύγκριση βιβλιοπαρουσιάσεων μεταξύ τους / περιλήψεων ταινιών μεταξύ τους / δημοσιογραφικών περιλήψεων μεταξύ τους, γ) ανταπόκριση αναγνωστών και δ) παρατηρήσεις για τις ιστοσελίδες (όπως οργανώνεται και η διερεύνηση στα φύλλα εργασίας).

Την πρώτη ώρα ανακοίνωσαν στην ολομέλεια τα αποτελέσματα της έρευνάς τους οι τρεις ομάδες που είχαν επεξεργαστεί τα φύλλα εργασίας για τις βιβλιοπαρουσιάσεις. Και οι τρεις ομάδες, όσον αφορά στην α' ενότητα, κατέληξαν σε ανάλογα συμπεράσματα για τις ομοιότητες (επιλογή κύριων πληροφοριών) και τις διαφορές (ως προς την έκταση, την οργάνωση, τη γλώσσα – ύφος, την ύπαρξη σχολίων και συνεκτικών δεικτών, τον συντάκτη-αποδέκτη) ανάμεσα στις σχολικές περιλήψεις και τις βιβλιοπαρουσιάσεις. Το συμπέρασμα που προέκυψε είναι ότι παρατηρούνται σημαντικές διαφορές ανάμεσα στις σχολικές περιλήψεις και τις βιβλιοπαρουσιάσεις (ως προς τα παραπάνω κριτήρια). Καμία ομάδα από τις τρεις δεν είχε δώσει κάποια ερμηνεία γι' αυτές τις διαφοροποιήσεις στα φ. ε. Το ζήτημα τέθηκε υπό συζήτηση στην ολομέλεια και καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι οι διαφοροποιήσεις αυτές οφείλονται στους διαφορετικούς επικοινωνιακούς σκοπούς που υπηρετούν: οι σχολικές περιλήψεις γράφονται για να ελεγχθεί ο βαθμός κατανόησης ενός κειμένου, για να διορθωθούν από τον εκπαιδευτικό είτε στο σχολείο είτε στις εισαγωγικές για το πανεπιστήμιο εξετάσεις, ενώ οι βιβλιοπαρουσιάσεις για να ενημερώσουν τον υποψήφιο αναγνώστη και να του προκαλέσουν το ενδιαφέρον να αποκτήσει το βιβλίο.

Ανάλογες παρατηρήσεις, και ως προς τη β' ενότητα, έγιναν και από τις τρεις ομάδες. Το συμπέρασμα που προέκυψε ήταν ότι, ενώ οι σχολικές περιλήψεις αποτελούν σταθερές κειμενικές φόρμες, δε συμβαίνει το ίδιο με τις βιβλιοπαρουσιάσεις που ποικίλουν και ως προς την έκταση και ως προς την

οργάνωση και ως προς το ύφος και ως προς την ύπαρξη ή μη σχολίων. Ερμηνεία για τις διαφοροποιήσεις δεν υπήρχε στα φ. ε., οπότε συζητήθηκε στην ολομέλεια. Οι διαφοροποιήσεις οφείλονται στον διαφορετικό συντάκτη, αλλά και στο εκάστοτε βιβλίο, το οποίο παρουσιάζει το κείμενο της βιβλιοπαρουσίασης. Κάποιοι μαθητές παρατήρησαν ότι οι λεγόμενες πρακτικές περιλήψεις, που συναντάμε στην καθημερινότητα, είναι φυσικό να διαφέρουν από τις σχολικές περιλήψεις που υπηρετούν πολύ συγκεκριμένους σχολικούς σκοπούς. Ως προς τη γ' ενότητα, τη δική τους ανταπόκριση στις βιβλιοπαρουσιάσεις αυτές, οι ομάδες επέλεξαν με κριτήρια την υπόθεση που τους φάνηκε πιο ενδιαφέρουσα και τις φράσεις από την βιβλιοπαρουσίαση, οι οποίες κατά τη γνώμη τους «είχαν κάτι να τους πουν» για το βιβλίο. Ως προς τη δ' ενότητα, οι ομάδες παρατήρησαν ότι στις ηλεκτρονικές σελίδες των βιβλιοπωλείων, εκτός από μια συγκεκριμένη βιβλιοπαρουσίαση, υπάρχουν και άλλες πληροφορίες που αφορούν στο συγκεκριμένο βιβλίο, όπως το εξώφυλλο, τα βιβλιογραφικά του χαρακτηριστικά (συγγραφέας, μεταφραστής, εκδότης, τιμή κτλ.), σχόλια αναγνωστών, υπερδесμοί που οδηγούν σε βιβλιοκριτικές, ενημέρωση για βιβλία με ανάλογο θέμα, ανακοινώσεις σχετικά με τα βιβλία, διαφημίσεις βιβλίων και σε κάποια σελίδα ακόμα και video σχετικά με «ζωντανή» βιβλιοπαρουσίαση.

Η παρουσίαση της δ' ενότητας προκάλεσε μια ενδιαφέρουσα συζήτηση για τις δικές τους πρακτικές στην αναζήτηση και ενημέρωση σχετικά με τα βιβλία. Οι περισσότεροι μαθητές προτιμούν την ενημέρωση από το διαδίκτυο και η σελίδα που επισκέπτονται συχνότερα είναι του public, γιατί βρίσκουν σε αυτή ενημερώσεις όχι μόνο για βιβλία, αλλά και ηλεκτρονικά προϊόντα. Όλοι επίσης έχουν επισκεφτεί το συγκεκριμένο βιβλιοπωλείο μια τουλάχιστον φορά, όχι απαραίτητα για να αγοράσουν βιβλία. Ένας μαθητής παρατήρησε ότι προτιμά την επίσκεψη στα βιβλιοπωλεία της γειτονιάς του, παρά την «απρόσωπη» (όπως την χαρακτήρισε) ενημέρωση από το διαδίκτυο. Αυτό έδωσε αφορμή να σχολιάσουμε τη σχέση υποψήφιου αναγνώστη-αγοραστή με ένα ζωντανό και ένα ηλεκτρονικό βιβλιοπωλείο. Κάποιοι παρατήρησαν ότι στα ζωντανά βιβλιοπωλεία μπορεί να αναπτυχθεί μια προσωπική σχέση με τους

πωλητές, οι οποίοι μπορεί να εκφέρουν μια εμπειριστατωμένη άποψη για το βιβλίο, πράγμα που επιτρέπει μια οικειότητα και σχέση εμπιστοσύνης.

Τη δεύτερη ώρα ανακοίνωσαν στην ολομέλεια τα αποτελέσματα της έρευνάς τους οι τέσσερις ομάδες που είχαν επεξεργαστεί τα φύλλα εργασίας για τις παρουσιάσεις ταινιών και trailer. Τα συμπεράσματα που προέκυψαν ήταν ανάλογα με αυτά των ομάδων για τις βιβλιοπαρουσιάσεις και ως προς τη σύγκριση σχολικής περίληψης με τον τύπο των περιλήψεων αυτών και ως προς τις παρουσιάσεις μεταξύ τους. Εδώ, οι δύο από τις τέσσερις ομάδες είχαν προχωρήσει σε ερμηνεία των συμπερασμάτων τους, επισημαίνοντας τους διαφορετικούς επικοινωνιακούς σκοπούς που καλούνται να υπηρετήσουν από τη μια οι σχολικές περιλήψεις, από την άλλη οι περιλήψεις ταινιών. Και οι τέσσερις ομάδες είχαν κάνει ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις για τα trailer των ταινιών, ως προς τα πλάνα, τον ρυθμό και τρόπο διαδοχής, την ύπαρξη ή μη γραπτού κειμένου, αφηγητή ή όχι, μουσικής υπόκρουσης, ως προς τα πλάνα με τα πρωταγωνιστικά πρόσωπα, τη σχέση πλάνων και υπόθεσης-πλοκής, τη σχέση πλάνων και είδους της ταινίας. Δύο σημεία άξια σχολιασμού ήταν: α) το ότι πολλοί μαθητές δεν σκέφτηκαν ότι το trailer αποτελεί ένα είδος περίληψης της ταινίας, πολύ διαδεδομένο πλέον και δημοφιλές, β) το ότι καμία ομάδα αυτής της ερευνητικής κατηγορίας, παρόλο που υπήρχε ως αναγνωστική οδηγία, δεν παρατήρησε ότι η παρουσίαση ταινίας διαφέρει από το αντίστοιχο trailer ως προς τους επικοινωνιακούς πόρους. Στη συζήτηση, καταλήξαμε ότι, όπως σε μία γραπτή περίληψη γίνεται επιλογή του τι και πώς θα γραφτεί, ώστε να σχηματίζει ο αναγνώστης μια αδρή εικόνα για το περιεχόμενο του βιβλίου ή την υπόθεση μιας ταινίας, έτσι και στο trailer γίνεται επιλογή των πλάνων (αλλά και του τρόπου και ρυθμού διαδοχής) ή, ακόμα, παρεμβάλλονται πλάνα με κείμενο ή ακούγεται η φωνή ενός αφηγητή, στοιχεία που μας δίνουν βασικές πληροφορίες για την υπόθεση, τους χαρακτήρες και το είδος της ταινίας.

Όπως και με τις βιβλιοπαρουσιάσεις, συζητήθηκε η ανταπόκρισή τους στις ταινίες και τα κριτήρια επιλογής, με προεξέχουσα την υπόθεση. Έχει ενδιαφέρον το

ότι οι μαθητές επέλεξαν παρακολουθώντας το trailer και όχι διαβάζοντας την παρουσίαση της ταινίας.

4^η φάση – παραγωγή κειμένων – 2 διδ. ώρες – εργαστήριο πληροφορικής (12/11/2012)

Στη φάση αυτή οι μαθητές, σύμφωνα με το φύλλο εργασίας που αντιστοιχούσε στην ομάδα τους, συνέταξαν περιληπτικό κείμενο ανάλογο με αυτό που επεξεργάστηκαν στη δεύτερη φάση· βιβλιοπαρουσιάσεις, παρουσιάσεις ταινιών και σύντομες ειδήσεις. Αξιοποίησαν τον επεξεργαστή κειμένου και τις δυνατότητες εισαγωγής παραγράφου, επιλογής γραμματοσειράς, χρώματος και μεγέθους, διόρθωσης μέσω του ορθογράφου, στοίχισης του κειμένου και εισαγωγής εικόνας.

Η ομαδοσυνεργατική γραφή αντιμετωπίστηκε σαν παιχνίδι. Συνήθως, όταν οι μαθητές πρόκειται να γράψουν τη λεγόμενη «έκθεση» στο σχολείο, είναι αρνητικοί, απρόθυμοι και δύσθυμοι. Αυτή τη φορά, κανείς δεν παραπονέθηκε, δεν αντέδρασε, δεν πρότεινε αναβολή. Κάθισαν στους σταθμούς εργασίας και ξεκίνησαν αμέσως. Σε πολλές ομάδες είχαν ήδη συζητήσει το βιβλίο, την ταινία ή την είδηση που θα παρουσίαζαν. Κάποιες ομάδες είχαν, μάλιστα, φέρει και εικόνες (είτε από το διαδίκτυο είτε τις είχαν τραβήξει οι ίδιοι – στις περιλήψεις τους για το γεγονός της κατάληψης) σε ψηφιακό αποθηκευτικό μέσο τις οποίες εισήγαγαν στο κείμενό τους. Παρατήρησα ότι εργάστηκαν με δύο κυρίως τρόπους. Είτε ο ένας έγραφε και ο άλλος παρενέβαινε με διορθώσεις, συμπληρώματα και παρατηρήσεις είτε εναλλάσσονταν στην πληκτρολόγηση του κειμένου και, αφού ολοκλήρωναν, συζητούσαν τις δυνατές διορθώσεις και βελτιώσεις.

Η δική μου παρέμβαση ήταν ελάχιστη, κυρίως όταν οι ομάδες ζητούσαν τη βοήθειά μου σε θέματα διατύπωσης. Μόνο μία ομάδα ζήτησε τη συμβολή μου για το πώς θα οργανώσει τη βιβλιοπαρουσίασή της. Η προηγούμενη φάση της επεξεργασίας, όπου οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να διαβάσουν και να μελετήσουν ανάλογα κείμενα, οπωσδήποτε βοήθησε στην οργάνωση και διατύπωση των δικών τους.

Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν στο πλαίσιο του δίωρου. Δύο ομάδες κοριτσιών τελείωσαν νωρίτερα από τις υπόλοιπες. Με ικανοποίηση διαπίστωσα ότι βοήθησαν άλλες ομάδες, κυρίως ως προς τη διαδικασία αξιοποίησης του επεξεργαστή σε θέματα στοίχισης των κειμένων και εισαγωγής εικόνας. Η συζήτηση των μελών για την επιλογή της κατάλληλης εικόνας, για την επιλογή των πληροφοριών στις βιβλιοπα-ρουσιάσεις και στις παρουσιάσεις ταινιών ή ο καθορισμός της οπτικής γωνίας σύμφωνα με την οποία θα παρουσίαζαν τα γεγονότα στις σύντομες ειδήσεις, όπως και η επιλογή τύπου, μεγέθους και χρώματος γραμματοσειράς συνέδεσε τη διαδικασία της γραφής με την πολυτροπικότητα, τους πολυγραμματισμούς και τον κριτικό γραμματισμό, ωθώντας τους μαθητές να σκεφτούν για τις επιλογές τους και τη συμβολή των επιλογών αυτών στην παραγωγή νοήματος σε σχέση με το επικοινωνιακό πλαίσιο. Τα κείμενα που έγραψαν θα αναρτηθούν στην ιστοσελίδα του σχολείου (<http://2lyk-cholarg.att.sch.gr/>), κείμενα, δηλαδή, που απευθύνονται στη σχολική κοινότητα.

Παρακάτω παρατίθενται εργασίες των ομάδων:

Ομάδα Α1: Βιβλιοπαρουσίαση

“Maus”

Η ιστορία διαδραματίζεται στην εποχή του Χίτλερ. Ένας Εβραίος, που ο συγγραφέας τον παρομοιάζει με ποντίκι (λόγω του ότι οι Εβραίοι εκείνο τον καιρό ήταν σαν ποντίκια μες την φάκα), αφηγείται την τρομακτική εμπειρία του μέσα στα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Δείχνει τις σκέψεις που γεννιόντουσαν στο κουρασμένο του μυαλό, κάτω από άθλιες συνθήκες. Είναι μια συγκλονιστική αυτοβιογραφία ενός «παγιδευμένου» ανθρώπου που κατάφερε να επιβιώσει σε μια εποχή που χρειαζόταν ψυχικό σθένος και μεγάλο κουράγιο.

Writer/Artist: Art Spiegelman

Μετάφραση: Σάββας Μιχαήλ

Lettering: Παυλίνα Καλίδου

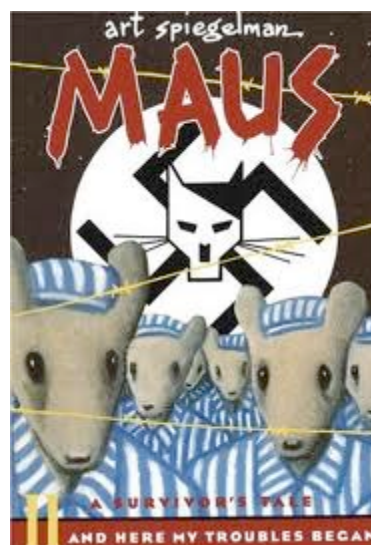
Επιμέλεια: Γιάννης Ζούμπας

Πρόλογος: Γιάννης Κουκουλάς

Εκδόσεις Zoobus

Εξώφυλλο 1^{ου} βιβλίου.

Εξώφυλλο 2^{ου} βιβλίου.

Μερικές ακόμα εικόνες.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ομάδα Α2: Βιβλιοπαρουσίαση

Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης

Έργο: «Η Φόνισσα»

Κεντρικός χαρακτήρας: Χαδούλα ή Φραγγογιαννού

Η νουβέλα αυτή εξιστορεί ορισμένα γεγονότα στη Σκιάθο, τα οποία μολονότι είναι αποδοσμένα μυθιστορηματικά αντικατοπτρίζουν πολλές κοινωνικές καταστάσεις οι οποίες συνέβεναν εκείνη την εποχή όχι μόνο στη Σκιάθο αλλά και γενικότερα στην Ελλάδα. Το αφήγημα αυτό αναφέρεται σε μια γυναίκα η οποία έχει τάσεις δολοφονίας κατά των κοριτσιών. Σε κάθε ευκαιρία που βρίσκει και με κάθε αφορμή κάνει και μία δολοφονία. Βασική της αντίληψη, είναι, ότι κάθε κορίτσι που γεννιέται αποτελεί και μία αιτία κακού. Κάποια στιγμή όταν την αντιλαμβάνονται αρχίζουν να τη κυνηγούν...

Ομάδα Α3: Βιβλιοπαρουσίαση

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΙ ΤΗΣ ΕΡΗΜΟΥ:

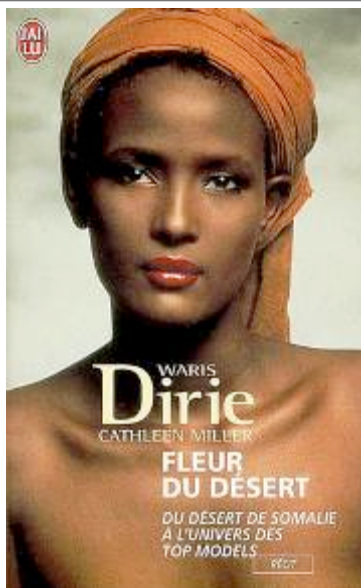

Γιατί μια γυναίκα χαρακτηρίζεται λουλούδι; Πόση δύναμη κρύβει ένας άνθρωπος μέσα του; Που μπορεί να φτάσει μια γυναίκα η οποία ζει σε μια σωματική οικογένεια νομάδων; Όλα αυτά τα ερωτήματα απαντώνται από την υπόθεση αυτού του πολυδιαβασμένου βιβλίου. Η Γουόρις Ντίρι είναι ένα κορίτσι το οποίο γεννιέται σε μία φυλή της Αφρικής, μιας μεγάλης οικογένειας καθώς μεγαλώνει σε μια ανδροκρατούμενη κοινω-νία, όπου η γυναίκα δεν έχει καμία θέση και κανένα δικαίωμα στη ζωή ή στην ίδια της την ύπαρξη. Από νεογέννητο μωρό ένωσε βαθιά τον πόνο, αφού ακρωτηριαστήκαν τα γεννητικά της όργανα... ένα απάνθρωπο έθιμο που τελούνταν σε αυτές τις περιοχές. Ο πατέρας της αποφασίζει να την παντρέψει στα δεκαπέντε της χρόνια με έναν πολύ μεγαλύτερο άντρα από αυτήν... Η ίδια πολύ λογικά, αντιδρά σε αυτή του την απόφαση αλλά δεν έχει την δυνατότητα να το εμποδίσει! Μέσα από πολλές δυσκολίες καταφέρνει να γίνει τοπ-μόντελ και τελικά ειδική πρέσβειρα των Ηνωμένων Εθνών (υποστηρίζοντας ιδιαίτερως τα δικαιώματα των γυναικών).

Σε τούτο το υποδειγματικό και σημαντικό βιβλίο, προσφέρει μια ακαταμάχητη, σε πρώτο πρόσωπο αφήγηση της δραματικής και διδακτικής της Οδύσσειας.

ΑΚΡΩΤΗΡΙΑΣΜΟΣ ΓΕΝΝΗΤΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ!

Η πραγματική ηρωίδα!

Η πρωταγωνίστρια της ταινίας!

Ομάδα Β1: Παρουσίαση ταινίας

“American History X” του Tony Kaye

Η ματαιότητα του μίσους

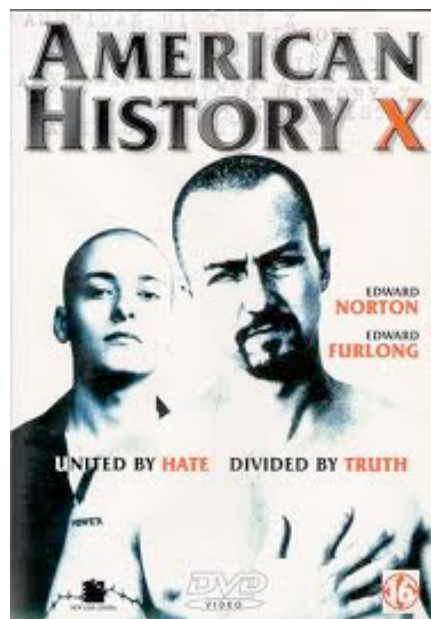
Η ταινία αφηγείται την ιστορία και τις ιδεολογικές μεταβάσεις του Ντέρεκ (Edward Norton), ενός Αμερικανού Νεο-Ναζί που καταδικάζεται σε τρίχρονη κάθειρξη για την ανθρωποκτονία ενός Αφροαμερικανού γκάνγκστερ. Με διάφορα flashbacks γυρνάει στο παρελθόν και ξανά στο παρόν. Προσπαθεί να δώσει ένα παράδειγμα στον μικρό του αδερφό, τον Ντάννου (Edward Furlong) μέσα από τις κακοτυχίες του και τα μαθήματα ζωής που πήρε μέσα από την φυλακή για το πώς άλλαξε την νοοτροπία του. Είναι αποφασισμένος να του δείξει πως το μίσος είναι ένα περιττό βάρος και ότι δεν οδηγεί πουθενά. ε τις υποδείξεις του στον μικρό του αδερφό, θα καταφέρει να τον αποτρέψει να ακολουθήσει κακές συνήθειες και να μπει στον ίδιο δρόμο. Η ταινία πήρε γενικά εξαιρετικές κριτικές, έβγαλε 23,875,127

δολάρια στο box office, ενώ ο Edward Norton προτάθηκε για Όσκαρ Α' αντρικού ρόλου.

Χώρα: Η.Π.Α.

Κυκλοφορία: 1998

Ομάδα Β2: Παρουσίαση ταινίας

Η επική ταινία που σαρώνει στους κινηματογράφους

Το τεράστιο πλοίο του Τιτανικού σαλπάρει για πρώτη φορά στα νερά του Ατλαντικού ωκεανού με προορισμό την Αμερική επιβιβάζοντας χιλιάδες επιβάτες. Η πρωταγωνίστρια Ρόουζ με τον αρραβωνιαστικό της και την οικογένειά της ταξιδεύουν στις θέσεις της 1^{ης} τάξης ενώ ο φτωχός πρωταγωνιστής μας Τζακ βρίσκεται στην 3^η τάξη έχοντας κερδίσει από τον τζόγο το εισιτήριό του. Μία μόνο συνάντηση αρκούσε για να ερωτευτούν και αυτή ήταν η αρχή για ένα παιχνίδι ανθρώπινου κρυφτοκυνηγικού. Καθώς όλα μέσα στο πλοίο κυλούσαν ήρεμα για τους επιβάτες, ξαφνικά το τελευταίο βράδυ πριν την άφιξή τους στην Νέα Υόρκη συνέβη το μοιραίο, το πλοίο συγκρούεται με ένα τεράστιο παγόβουνο που ήταν η αφορμή να πνιγούν χιλιάδες άνθρωποι. Η Ρόουζ η οποία και μας διηγείται την ιστορία

ήταν από τους λίγους επιζώντες ενώ ο αγαπημένος της Τζακ δεν κατάφερε να επιβιώσει από τα παγωμένα νερά του Ατλαντικού.

Σεναριογράφος: Τζέιμς Κάμερον

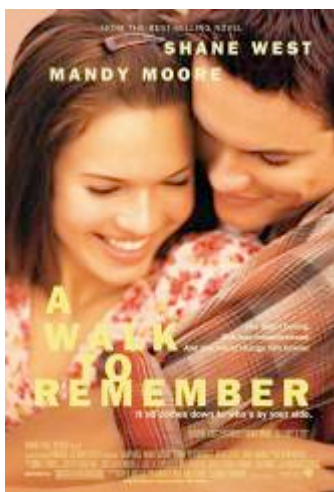
Πρωταγωντιστές: Λεονάρντο Ντι Κάπριο, Κέιτ Γουίνσλετ

Διάρκεια Ταινίας:194'

Έτος προβολής:1997

Ομάδα Β3: Παρουσίαση ταινίας

A walk to remember

ένας εφηβικός έρωτας που θα συγκινήσει

Εκείνη είναι μια αγνή, μαζεμένη, ταπεινή, καλή μαθήτριά και κόρη του ιερέα της κοινότητας.

Εκείνος όμως, είναι ένας δημοφιλής, ατίθασος

συνομήλικός της που μαζί με την παρέα του επιδίδεται σε ακραίες φάρσες ως προς τους αδύναμους συμμαθητές του.

Κάπως έτσι καταλήγει να τιμηθεί και να αναγκαστεί να συμμετάσχει σε μία σχολική δραστηριότητα, όπου συμμετέχει και εκείνη. Και επειδή τα ετερόνυμα έλκονται, οι δύο αυτοί νέοι θα γνωριστούν καλύτερα... Όμως κάτι την κρατάει πίσω.. Τι άραγε;

Σκηνοθέτης: [Adam Shankman](#), Συγγραφείς: [Nicholas Sparks \(novel\)](#), [Karen Janszen \(screenplay\)](#)
Πρωταγωνιστές: Σέιν Γουέστ στο ρόλο του Λάντον Ρόλινς Κάρτερ, Μάντυ Μουρ στο ρόλο της Τζέιμι Ελίζαμπεθ Σάλιβαν
Παραγωγής 2002 (η ταινία είναι τοποθετημένη στο 1998)

Ομάδα Β4: Παρουσίαση ταινίας

Από τον πραγματικό κόσμο στη Μέση Γη

Ο Άρχοντας των δαχτυλιδιών

Η δημιουργία ενός μαγικού δαχτυλιδιού από τον σκοτεινό άρχοντα Sauron αποτέλεσε την απαρχή του τέλους για την εποχή των ανθρώπων στη Μέση γη. Έτσι μια εκστρατεία των ανθρώπων και των ξωτικών ξεκινά για την σωτηρία του κόσμου. Αρχικά οι άνθρωποι απέτρεψαν τον άρχοντα του σκότους να κυριαρχήσει στη Μέση γη, παίρνοντας το δαχτυλίδι, μέσα στο οποίο παγιδεύτηκε η ψυχή του. Παρόλο που το δαχτυλίδι μπορούσε να καταστραφεί την ίδια στιγμή, δεν έγινε λόγω της απληστίας του πρίγκιπα των ανθρώπων για δύναμη. Έτσι το δαχτυλίδι παρέμεινε χαμένο για πολλούς αιώνες μέχρι που βρέθηκε ξανά, για να σπείρει την διχόνοια, την καταστροφή και για να υπηρετήσει ξανά την ψυχή του αφέντη του..... Ευτυχώς ή όχι το δαχτυλίδι έπεσε στα χεριά των ελεύθερων λαών(νάνοι, άνθρωποι, ξωτικά, Χόμπιτς). Χωρίς να χάσουν χρόνο, οι ελεύθεροι λαοί ορίζουν τους καταστροφείς του δαχτυλιδιού για τους οποίους αρχίζει ένα δύσκολο ταξίδι μέχρι το ηφαίστειο της Μόρντορ όπου μονό εκεί μπορεί να καταστραφεί το δαχτυλίδι. Θα μπορέσουν οι ήρωες μας να υπερβούν τα εμπόδια του ταξιδιού τους ή η τελευταία ελπίδα θα χαθεί μαζί τους;

Συντελεστές της ταινίας:

Συγγραφέας του βιβλίου στο οποίο βασίστηκε η ταινία: J.J.R Tolkien.

Σκηνοθέτης: Peter Jackson

Παραγωγή από: Peter Jackson¹, Barrie M. Osborne, Fran Walsh, Mark Ordesky, Tim Sanders
(Η συντροφιά του δαχτυλιδιού)

Πλάνα από: Fran Walsh, Philips Boyens, Peter Jackson, Stephen Sinclair (Οι δυο πύργοι)

Πρεμιέρα:

- 19 Δεκέμβρης 2001 (Η συντροφιά του δαχτυλιδιού)
- 18 Δεκέμβρης 2002 (Οι δυο πύργοι)
- 17 Δεκέμβρης 2003 (Η επιστροφή του βασιλεία)

Διάρκεια 558 λεπτά
683 λεπτά (εκτεταμένη έκδοση)

Χώρα: Νέα Ζηλανδία.
Ηνωμένα βασίλεια.
Προϋπολογισμός: \$281 εκατομμύρια

Κέρδη: \$2.92 δισεκατομμύρια

¹ Τα παρακάτω στοιχεία βρέθηκαν από
http://en.wikipedia.org/wiki/The_Lord_of_the_Rings_%28film_series%29

Ομάδα Γ1: Δημοσιογραφική περίληψη

Η αντίδραση που έγινε θεσμός

Εντάσεις μεταξύ μαθητών και καθηγητών προκλήθηκαν λόγω της κατάληψης, η οποία δίχασε τους μαθητές

Ένα αξιοσημείωτο γεγονός που απασχόλησε φέτος τη κοινότητα του σχολείου μας ήταν η κατάληψη του κτιρίου από τους μαθητές. Οι μαθητές, έπειτα από την ψηφοφορία της Παρασκευής 28/9,

αποφάσισαν να κλείσουν το σχολείο, το πρωί της Δευτέρας 1/9, παραδίδοντας κατάλογο αιτημάτων στους καθηγητές. Κατά τη διάρκεια της κατάληψης, η οποία διήρκεσε 4 μέρες, προκλήθηκαν ζημιές, οι οποίες αποτέλεσαν αντικείμενο συζήτησης και έντασης μεταξύ μαθητών - καθηγητών και συλλόγου γονέων. Παρ' όλο που η πλειοψηφία των μαθητών ήταν σύμφωνη με την κατάληψη, οι καθηγητές με το σύλλογο γονέων προσπάθησαν να παραβλέψουν αυτή την απόφαση ανοίγοντας το σχολείο με βίαιο τρόπο. Κατά την κρίση πολλών μαθητών, αυτό συνέβη λόγω του ότι δεν υπήρχε μεγάλη παρουσία από τους ίδιους στο σχολικό χώρο την διάρκεια των ημερών που το σχολείο βρισκόταν σε κατάληψη. Γενικότερα παρατηρούμε στις μέρες μας ότι γίνονται καταλήψεις χωρίς λόγο, μόνο και μόνο για το χάσιμο εκπαιδευτικών ωρών.

Ομάδα Γ2: Δημοσιογραφική περίληψη

Κατάληψη των λυκείων του Χολαργού

Κατάληψη των λυκείων του Χολαργού, η οποία παρά την επέμβαση της αστυνομίας, συνεχίζει να βρίσκεται σε εξέλιξη.

Την πρώτη ημέρα του Οκτώβρη οι μαθητές του πρώτου και του δευτέρου λυκείου Χολαργού, με συντονισμένες πιθανώς κινήσεις, προχώρησαν στην κατάληψη του χώρου του

σχολείου τους. Όταν το αντιλήφθηκαν οι καθηγητές έσπευσαν στα σχολεία, αφού είχαν ειδοποιήσει τις αστυνομικές αρχές. Όταν έφτασαν οι αστυνομικοί και οι διδάσκοντες

ρώτησαν τους μαθητές ποια είναι τα αιτήματα της κατάληψης και πρότειναν να τα συζητήσουν με τους αντιπροσώπους τους, έτσι ώστε να διαλυθεί η κατάληψη οικειοθελώς, χωρίς να χρειάζεται επέμβαση της αστυνομίας, οι μαθητές απέρριψαν αυτό το ενδεχόμενο, φωνάζοντας συνθήματα. Τότε οι καθηγητές αναγκάστηκαν να περιμένουν την έκδοση του εντάλματος από τον εισαγγελέα, για να επέμβουν οι αστυνομικοί. Παράλληλα όμως συζητούσαν με τους μαθητές για τα αίτια της κατάληψης, τα οποία ήταν κυρίως η ελλιπής χρηματοδότηση των σχολείων και ο «κακός» τρόπος διδασκαλίας των καθηγητών.

Ομάδα Γ3: Δημοσιογραφική περίληψη

Αύξηση στο ποσοστό ληστειών στον Χολαργό

Τελευταία στον Δήμο Χολαργού-Παπάγου παρατηρήθηκε σημαντική αύξηση της εγκληματικότητας. Κύρια θύματα είναι γυναικόπαιδα και άτομα τρίτης ηλικίας. Οι δράστες δεν διστάζουν να χρησιμοποιήσουν τόσο βίαια όσο και δόλια μέσα. Η αστυνομία συνεχίζει τις έρευνες και ο Διοικητής της Αστυνομίας διαβεβαίωσε τον κόσμο πως ό,τι είναι δυνατό για την προστασία του πολίτη θα πραγματοποιηθεί.

Ένα περιστατικό που συνέβη πριν τρεις μέρες ξεπέρασε κάθε όριο. Στην περιοχή του Άλσους Χολαργού, αργά την νύχτα, μια μαθήτρια του λυκείου γυρνούσε στο σπίτι της μετά από νυχτερινή έξοδο και ανυποψίαστη βάδιζε προς την πόρτα. Οι ληστές την παρακολουθούσαν, όπως φαίνεται, πολύ ώρα και περίμεναν την κατάλληλη στιγμή. Οι ληστές την έδειραν, της έσπασαν το δεξί χέρι και αμέσως χάθηκαν στο σκοτάδι μαζί με το κινητό της μικρής και είκοσι ευρώ. Η κοπέλα νοσηλεύεται σε σοβαρή κατάσταση. Αυτό είναι ένα μόνο δείγμα της απάνθρωπης κρίσης που μαστιάζει την εποχή μας.

5^η φάση – αναστοχασμός, αξιολόγηση της διαδικασίας και των κειμένων – 1 διδ. ώρα – εργαστήριο πληροφορικής (19/11/2012)

Η τελευταία αυτή διδακτική ώρα του σεναρίου κρίθηκε απαραίτητη για την αναπλαισίωση της όλης διαδικασίας και την προετοιμασία της τάξης για το επόμενο σενάριο. Αυτή τη φορά έγινε συζήτηση στην ολομέλεια με άξονες: α) τον αναστοχασμό σχετικά με την εργασία σε ομάδες και την αξιοποίηση του υπολογιστή και του επεξεργαστή κειμένου και β) την αξιολόγηση των μαθητικών κειμένων.

Σχετικά με την εργασία σε ομάδες, οι αντιδράσεις ήταν πολύ θετικές. Μια μαθήτρια παρατήρησε ότι «μαθαίνουμε να συνυπάρχουμε και να εκφράζουμε ακόμα και τις διαφωνίες μας χωρίς να καταλήγουμε σε αδιέξοδα», ενώ το σύνολο της τάξης συμφώνησε ότι η συνεργασία υπήρξε αποδοτική και χρήσιμη. Ως προς την αξιοποίηση του υπολογιστή, επίσης οι αντιδράσεις υπήρξαν πολύ θετικές, εκτός από έναν μαθητή που εξέφρασε επιφυλάξεις για τη χρησιμότητά του στο πλαίσιο του γλωσσικού μαθήματος. Η συζήτηση ανέδειξε τα εξής σημεία: α) την εξοικείωση της γενιάς αυτής με την τεχνολογία και την αναγκαιότητα να συνδεθεί το σχολείο με τα ζητούμενα και τις συνθήκες της εποχής, όπου η τεχνολογία πρωτοστατεί, β) την αξιοποίηση του διαδικτύου στην αναζήτηση της πληροφορίας σε συνδυασμό με την έλλειψη σε πολλά σχολεία βιβλιοθήκης και γ) τον ρόλο του σχολείου ως προς αυτό, δηλαδή ως προς τις τεχνικές αξιολόγησης της πληροφορίας αλλά και αξιοποίησής της για τη συγγραφή των δικών τους κειμένων.

Σχετικά με τον δεύτερο άξονα, την αξιολόγηση των δικών τους κειμένων, αξιοποιήθηκε ο βιντεοπροβολέας, για να προβληθούν τα κείμενα και να συζητηθούν στην ολομέλεια ζητήματα: α) ως προς την προστιθέμενη αξία του επεξεργαστή κειμένου κατά τη διαδικασία της γραφής και β) κριτήρια αξιολόγησης των κειμένων. Οι μαθητές παρατήρησαν ότι στο περιβάλλον του επεξεργαστή ευνοούνται οι διορθώσεις, μετακινήσεις, μεταβολές των γραφομένων, προβάλλονται εμφατικά κάποια σημεία έναντι άλλων με την επιλογή της κατάλληλης γραμματοσειράς, και του χρώματος και μεγέθους, υπογραμμίζονται τα λάθη και διορθώνονται μέσω του ορθογράφου, υπάρχει η δυνατότητα εισαγωγής εικόνας και το αποτέλεσμα που

προκύπτει είναι σαφώς πιο ευπαρουσίαστο από το χειρόγραφο. Έγινε μια μικρή συζήτηση για την αξιοποίηση του ορθογράφου, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι μπορεί να αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο, το οποίο όμως δεν υποκαθιστά τη γνώση του γραμματικού κανόνα.

Εφαρμόστηκε, τέλος, μια μορφή ετεροαξιολόγησης, καθώς εκφράστηκαν κρίσεις σχετικά με τα κείμενα των μαθητών ως προς τα κριτήρια της επιλογής των κατάλληλων πληροφοριών σε σχέση με το είδος του κειμένου και το αντικείμενο (βιβλίο, ταινία, γεγονός) που προβάλλει, την οργάνωση – αρχιτεκτονική των πληροφοριών, το ύφος και το επικοινωνιακό αποτέλεσμα.

ΣΤ. ΦΥΛΛΟ/Α ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Φύλλο εργασίας για τη 2^η φάση

Ομάδα Α': Περίληψη λογοτεχνικού έργου

Όπως συζητήσαμε στην τάξη, η σχολική περίληψη αποτελεί καθιερωμένη άσκηση κατανόησης και (ανα)σύνταξης κειμένου με τυπικά χαρακτηριστικά:

- συγκεκριμένη – υπαγορευμένη έκταση (80-120 λέξεις ή το 1/3 του αρχικού κειμένου)
- συγκεκριμένη δομή που ακολουθεί τη δομή του αρχικού (πρωτότυπου) κειμένου
- απρόσωπο, δοκιμιακό ύφος, χωρίς σχόλια
- συντάκτη διαφορετικό από αυτόν του αρχικού κειμένου
- αποδέκτη τον εκπαιδευτικό-διορθωτή

Θα επιχειρήσουμε να εξοικειωθούμε και με άλλες «ποικιλίες» της περίληψης. Η ομάδα σας θα ασχοληθεί με την περίληψη λογοτεχνικού έργου (λογοτεχνικής αφήγησης), που συναντάται σε βιβλιοπαρουσιάσεις ιστοσελίδων. Αρχικά, θα διερευνήσετε τα χαρακτηριστικά της, στη συνέχεια θα παρουσιάσετε το αποτέλεσμα της διερεύνησής σας στην ολομέλεια και, τέλος, θα επιχειρήσετε να συντάξετε ένα κείμενο του ίδιου είδους με αυτά που μελετήσατε.

Διερεύνηση

Α) Συγκρίνετε το σχολικό τύπο της περίληψης με τις βιβλιοπαρουσιάσεις (ενεργοποιώντας τις παρακάτω υπερσυνδέσεις) ως προς τα κριτήρια:

- της έκτασης

- της δομής/οργάνωσης
- του ύφους, γλώσσας (προσωπικό/απρόσωπο ύφος, μακροπερίοδος ή μη λόγος, παράταξη/ υπόταξη, λεξιλόγιο)
- της ύπαρξης ή μη συνεκτικών δεικτών (λ.χ., ο συγγραφέας αρχικά αναφέρει..., συμπεραίνει κτλ.)
- της ύπαρξης σχολίων ή μη
- του συντάκτη
- του αποδέκτη

Αφού καταγράψετε τις παρατηρήσεις σας (βλ. παρακάτω: 2^η φάση: καταγραφή παρατηρήσεων) σχετικά με τις αναλογίες/διαφορές, προσπαθήστε, στη συνέχεια, να δώσετε μια ερμηνεία στα αποτελέσματα που προέκυψαν. Όπως καταλαβαίνετε, η ερμηνεία κυρίως θα εστιαστεί στις διαφοροποιήσεις (πού οφείλονται, κατά τη γνώμη σας, οι διαφοροποιήσεις αυτές;)

Β) Συγκρίνετε τώρα τις βιβλιοπαρουσιάσεις μεταξύ τους ως προς:

- την έκταση
- τη δομή/οργάνωση
- την παρεμβολή ή μη σχολίων
- το ύφος (μακροπερίοδος ή μη λόγος, παράταξη/ υπόταξη, λεξιλόγιο, σύνταξη)

Αφού καταγράψετε τις παρατηρήσεις σας (βλ. παρακάτω: 2^η φάση: καταγραφή παρατηρήσεων) σχετικά με τις αναλογίες/διαφορές, προσπαθήστε, στη συνέχεια, να δώσετε μια ερμηνεία στα αποτελέσματα που προέκυψαν. Όπως καταλαβαίνετε, η

ερμηνεία κυρίως θα εστιαστεί στις διαφοροποιήσεις (πού οφείλονται, κατά τη γνώμη σας, οι διαφοροποιήσεις αυτές;)

Γ) Ποιες ή ποια από τις βιβλιοπαρουσιάσεις που μελετήσατε σας τράβηξε το ενδιαφέρον (μπορείτε να επιλέξετε περισσότερα από ένα) ώστε να διαβάσετε και το βιβλίο; Τι από τα παρακάτω σας το προκάλεσε;

- Η υπόθεση
- Κάποιες φράσεις όπως:
- Κάποια σχόλια όπως:
- Κάτι άλλο:

Δ) Εκτός από την περίληψη του περιεχομένου του βιβλίου τι άλλο παρατηρείτε στις σελίδες που επεξεργάζεστε; Ποιες επικοινωνιακές ανάγκες εξυπηρετούν, κατά τη γνώμη σας;

Για τη διερεύνησή σας ενεργοποιήστε τις ακόλουθες ηλεκτρονικές σελίδες:

- (Ιαν Ράνκιν, Σκελετοί στο Κελάρι)

<http://www.metaixmio.gr/products/823--.aspx>

- (Γκάουαμ Μαλκάνι, Λοντονιστάν)

<http://www.papasotiriou.gr/product.gbook.asp?pfid=1650073&prid=904312>

- (Χρήστος Τσιόλκας, Νεκρή Ευρώπη)

<http://www.printa-roes.gr/v4.html>

- (Πήτερ Τεμπλ, Τσακισμένη ακτή)

http://www.biblionet.gr/book/131283/Temple,_Peter/%CE%A4%CF%83%CE%B1%CE%BA%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CE%B7_%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%AE

- (Ντόρις Λέσινγκ, Το χρυσό σημειωματάριο)
- <http://www.kastaniotis.com/book/978-960-03-5325-9>
- (Τζόις Κάρολ Όουτς, Μαύρο κορίτσι, λευκό κορίτσι)

http://www.biblionet.gr/book/132592/%CE%9C%CE%B1%CF%8D%CF%81%CE%BF_%CE%BA%CE%BF%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B9_%CE%BB%CE%B5%CF%85%CE%BA%CF%8C_%CE%BA%CE%BF%CF%81%CE%AF%CF%84%CF%83%CE%B9

Καταγραφή παρατηρήσεων

Καταγράψτε τις παρατηρήσεις σας για το κάθε μέρος της διερεύνησης (Α, Β, Γ, Δ) είτε σε συνεχές κείμενο είτε με κουκίδες. Οργανώστε το κείμενό σας σε ενότητες (Α, Β, Γ, Δ) αντιστοιχίζοντας την κάθε ενότητα με το μέρος που διερευνάτε κάθε φορά. Εισάγετε τον κέρσορα στο σημείο που θέλετε να αρχίσετε και πληκτρολογήστε... Προσέξτε το κείμενο να είναι κατανοητό, γιατί θα το παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας.

Παρατήρηση: Αν μείνει χρόνος συζητήστε τα πορίσματά σας με τις ομάδες που επεξεργάστηκαν το ίδιο φύλλο εργασίας. Παρατηρείτε ομοιότητες ή διαφοροποιήσεις;

Ομάδα Β': Περίληψη κινηματογραφικού έργου

Όπως συζητήσαμε στην τάξη, η σχολική περίληψη αποτελεί καθιερωμένη άσκηση κατανόησης και (ανα)σύνταξης κειμένου με τυπικά χαρακτηριστικά:

- συγκεκριμένη – υπαγορευμένη έκταση (80-120 λέξεις ή το 1/3 του αρχικού κειμένου)
- συγκεκριμένη δομή που ακολουθεί τη δομή του αρχικού (πρωτότυπου) κειμένου
- απρόσωπο, δοκιμακό ύφος, χωρίς σχόλια
- συντάκτη διαφορετικό από αυτόν του αρχικού κειμένου
- αποδέκτη τον εκπαιδευτικό-διορθωτή

Θα επιχειρήσουμε να εξοικειωθούμε και με άλλες «ποικιλίες» της περίληψης. Η ομάδα σας θα ασχοληθεί με την περίληψη κινηματογραφικού έργου (κινηματογραφικής πλοκής), που συναντάται σε παρουσιάσεις ταινιών. Αρχικά, θα διερευνήσετε τα χαρακτηριστικά της, στη συνέχεια θα παρουσιάσετε το αποτέλεσμα της διερεύνησής σας στην ολομέλεια και, τέλος, θα επιχειρήσετε να συντάξετε ένα κείμενο του ίδιου είδους με αυτά που μελετήσατε.

Διερεύνηση

Α) Συγκρίνετε το σχολικό τύπο της περίληψης με τις παρουσιάσεις ταινιών (ενεργοποιώντας τις παρακάτω υπερσυνδέσεις) ως προς τα κριτήρια:

- της έκτασης
- της δομής/οργάνωσης
- του ύφους, γλώσσας (προσωπικό/απρόσωπο ύφος, μακροπερίοδος ή μη λόγος, παράταξη/ υπόταξη, λεξιλόγιο)
- της ύπαρξης ή μη συνεκτικών δεικτών (λ.χ., ο συγγραφέας αρχικά αναφέρει..., συμπεραίνει κτλ.)

- της ύπαρξης σχολίων ή μη
- του συντάκτη
- του αποδέκτη

Αφού καταγράψετε τις παρατηρήσεις σας (βλ. παρακάτω: 2^η φάση: καταγραφή παρατηρήσεων) σχετικά με τις αναλογίες/διαφορές, προσπαθήστε, στη συνέχεια, να δώσετε μια ερμηνεία στα αποτελέσματα που προέκυψαν. Όπως καταλαβαίνετε, η ερμηνεία κυρίως θα εστιαστεί στις διαφοροποιήσεις (πού οφείλονται, κατά τη γνώμη σας, οι διαφοροποιήσεις αυτές;)

Β) Συγκρίνετε τώρα τις παρουσιάσεις ταινιών (και κινηματογραφικών trailer) μεταξύ τους ως προς:

- την έκταση/διάρκεια
- τη δομή/οργάνωση
- την παρεμβολή ή μη σχολίων
- το ύφος (μακροπερίοδος ή μη λόγος, παράταξη/ υπόταξη, λεξιλόγιο, σύνταξη)

Όπως θα δείτε σε κάποιες ιστοσελίδες, εκτός από τις παρουσιάσεις σε γραπτό κείμενο, υπάρχουν και κινηματογραφικά trailer. Παρακολουθήστε τα προσέχοντας:

- την επιλογή και διαδοχή των πλάνων. Με ποιο σκεπτικό νομίζετε ότι έγινε αυτή η επιλογή; Τι είδους πληροφορίες μας δίνει για την ταινία;
- το ρυθμό εναλλαγής των πλάνων. Μας δίνει κάποιες πληροφορίες για το είδος της ταινίας, τη δράση και ποιες σε κάθε περίπτωση;
- τι άλλο παρεμβάλλεται ανάμεσα στα πλάνα ή πώς συνδέονται τα πλάνα μεταξύ τους; Τι πρόσθετες πληροφορίες μας δίνουν για την ταινία;

- τα κοντινά πλάνα. Σε ποια πρόσωπα εστιάζουν; Ποιες πληροφορίες μας δίνουν γι' αυτά;
- το λόγο. Μιλούν τα ίδια τα πρόσωπα; Τι μαθαίνουμε γι' αυτά μέσα από τα λόγια τους;
- Τη μουσική. Μας δίνει κάποιες πληροφορίες για την ταινία και ποιες;

Αφού καταγράψετε τις παρατηρήσεις σας (βλ. παρακάτω: 2^η φάση: καταγραφή παρατηρήσεων) σχετικά με τις αναλογίες/διαφορές, προσπαθήστε, στη συνέχεια, να δώσετε μια ερμηνεία στα αποτελέσματα που προέκυψαν. Όπως καταλαβαίνετε, η ερμηνεία κυρίως θα εστιαστεί στις διαφοροποιήσεις (πού οφείλονται, κατά τη γνώμη σας, οι διαφοροποιήσεις αυτές;)

Γ) Ποιες ή ποια από τις παρουσιάσεις ταινιών που μελετήσατε σας τράβηξε το ενδιαφέρον (μπορείτε να επιλέξετε περισσότερα από ένα) ώστε να παρακολουθήσετε και την ταινία; Τι από τα παρακάτω σας το προκάλεσε;

- Η υπόθεση
- Κάποιες φράσεις όπως:
- Κάποια σχόλια όπως:
- Κάποια πλάνα όπως:
- Κάτι άλλο; Τι;

Δ) Εκτός από την περίληψη της υπόθεσης και το κινηματογραφικό trailer τι άλλο παρατηρείτε στις σελίδες που επεξεργάζεστε; Ποιες επικοινωνιακές ανάγκες εξυπηρετούν, κατά τη γνώμη σας;

Για τη διερεύνησή σας ενεργοποιήστε τις ακόλουθες ηλεκτρονικές σελίδες:

- (Τζον Πάτρικ Σάνλεϊ, Αμφιβολία- Doubt)

<http://www.athinorama.gr/cinema/data/movies/default.aspx?id=1008790>

- (Κλιντ Ίστγουντ, Gran Torino)

<http://www.tanea.gr/politismos/article/?aid=4504351>

- (Κόρτνεϊ Χάντ, Παγωμένο ποτάμι- Frozen river)

<http://www.myfilm.gr/article3690.html>

<http://www.athinorama.gr/cinema/data/movies/default.aspx?id=1008828>

<http://www.enet.gr/?i=news.el.article&id=25187>

- (Ντένις Γκάνζελ, Το κύμα)

http://trans.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_qsite1_1_10/11/2008_255496

- (Σεμπάστιαν Μπορενστάιν, Η αγελάδα που έπεσε από τον ουρανό)

<http://www.athinorama.gr/cinema/data/movies/?id=10018663>

- (Γκας Βαν Ντας, Ελέφαντας)

http://entertainment.in.gr/html/ent/740/ent_tv_show.2088740.asp

Καταγραφή παρατηρήσεων

Καταγράψτε τις παρατηρήσεις σας για το κάθε μέρος της διερεύνησης (Α, Β, Γ, Δ) είτε σε συνεχές κείμενο είτε με κουκίδες. Οργανώστε το κείμενό σας σε ενότητες (Α, Β, Γ, Δ) αντιστοιχίζοντας την κάθε ενότητα με το μέρος που διερευνάτε κάθε φορά. Εισάγετε τον κέρσορα στο σημείο που θέλετε να αρχίσετε και πληκτρολογήστε...

Προσέξτε το κείμενο να είναι κατανοητό, γιατί θα το παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας.

Παρατήρηση: Αν μείνει χρόνος συζητήστε τα πορίσματά σας με τις ομάδες που επεξεργάστηκαν το ίδιο φύλλο εργασίας. Παρατηρείτε ομοιότητες ή διαφοροποιήσεις;

Ομάδα Γ': Δημοσιογραφική περίληψη

Όπως συζητήσαμε στην τάξη, η σχολική περίληψη αποτελεί καθιερωμένη άσκηση κατανόησης και (ανα)σύνταξης κειμένου με τυπικά χαρακτηριστικά:

- συγκεκριμένη – υπαγορευμένη έκταση (80-120 λέξεις ή το 1/3 του αρχικού κειμένου)
- συγκεκριμένη δομή που ακολουθεί τη δομή του αρχικού (πρωτότυπου) κειμένου
- απρόσωπο, δοκιμιακό ύφος, χωρίς σχόλια
- συντάκτη διαφορετικό από αυτόν του αρχικού κειμένου
- αποδέκτη τον εκπαιδευτικό-διορθωτή

Θα επιχειρήσουμε να εξοικειωθούμε και με άλλες «ποικιλίες» της περίληψης. Η ομάδα σας θα ασχοληθεί με τη δημοσιογραφική περίληψη (ειδησεογραφικής αφήγησης), που συναντάται σε ειδησεογραφικά κείμενα. Αρχικά, θα διερευνήσετε τα χαρακτηριστικά της, στη συνέχεια θα παρουσιάσετε το αποτέλεσμα της διερεύνησής σας στην ολομέλεια και, τέλος, θα επιχειρήσετε να συντάξετε ένα κείμενο του ίδιου είδους με αυτά που μελετήσατε.

Διερεύνηση

Α) Συγκρίνετε το σχολικό τύπο της περίληψης με τις δημοσιογραφικές περιλήψεις/σύντομες ειδήσεις (ενεργοποιώντας τις παρακάτω υπερσυνδέσεις) ως προς τα κριτήρια:

- της έκτασης
- της δομής/οργάνωσης
- του ύφους, γλώσσας (προσωπικό/απρόσωπο ύφος, μακροπερίοδος ή μη λόγος, παράταξη/ υπόταξη, λεξιλόγιο)
- της ύπαρξης ή μη συνεκτικών δεικτών (λ.χ., ο συγγραφέας αρχικά αναφέρει..., συμπεραίνει κτλ.)
- της ύπαρξης σχολίων ή μη
- του συντάκτη
- του αποδέκτη

Αφού καταγράψετε τις παρατηρήσεις σας (βλ. παρακάτω: 2^η φάση: καταγραφή παρατηρήσεων) σχετικά με τις αναλογίες/διαφορές, προσπαθήστε, στη συνέχεια, να δώσετε μια ερμηνεία στα αποτελέσματα που προέκυψαν. Όπως καταλαβαίνετε, η ερμηνεία κυρίως θα εστιαστεί στις διαφοροποιήσεις (πού οφείλονται, κατά τη γνώμη σας, οι διαφοροποιήσεις αυτές;)

Β) Συγκρίνετε τώρα τις δημοσιογραφικές περιλήψεις μεταξύ τους ως προς:

- την έκταση ή διάρκεια
- τη θέση τους μέσα στην είδηση (π.χ. είναι πάντα στη αρχή;)
- την παρεμβολή ή μη σχολίων

- ο το ύφος (μακροπερίοδος ή μη λόγος, παράταξη/ υπόταξη, λεξιλόγιο, σύνταξη)
- ο τα δηλωτικά στοιχεία (μέγεθος, χρώμα, ένταση γραμματοσειράς, άλλα δηλωτικά στοιχεία, προσέξτε λόγου χάρη σε κάποιες ειδήσεις τι συμβαίνει όταν βάλουμε το δείκτη πάνω τους)
- ο τους επικοινωνιακούς πόρους (εκτός, δηλαδή, από γραπτό κείμενο, ποιους άλλους κώδικες χρησιμοποιούν;)

Αφού καταγράψετε τις παρατηρήσεις σας (βλ. παρακάτω: 2^η φάση: καταγραφή παρατηρήσεων) σχετικά με τις αναλογίες/διαφορές, προσπαθήστε, στη συνέχεια, να δώσετε μια ερμηνεία στα αποτελέσματα που προέκυψαν. Όπως καταλαβαίνετε, η ερμηνεία κυρίως θα εστιαστεί στις διαφοροποιήσεις (πού οφείλονται, κατά τη γνώμη σας, οι διαφοροποιήσεις αυτές;)

Γ) Ποιες ή ποια από τις ειδήσεις που μελετήσατε σας τράβηξε το ενδιαφέρον ώστε να μάθετε περισσότερα για το γεγονός; Τι από τα παρακάτω σας το προκάλεσε (μπορείτε να επιλέξετε περισσότερα από ένα);

- Το γεγονός:
- Κάποιες φράσεις όπως:
- Κάποια σχόλια όπως:
- Κάποια εικόνα όπως:
- Κάποιος ήχος όπως:
- Κάτι άλλο:

Δ) Εκτός από την συγκεκριμένη δημοσιογραφική περίληψη, τι άλλο παρατηρείτε στις σελίδες που επεξεργάζεστε; Ποιες επικοινωνιακές ανάγκες εξυπηρετούν, κατά τη γνώμη σας;

Για τη διερεύνησή σας ενεργοποιήστε τις ακόλουθες ηλεκτρονικές σελίδες:

- ο http://www.newsit.gr/default.php?pname=Article&art_id=165628&catid=4 (προσέξτε την έντονη γραμματοσειρά)
- ο http://www.kathimerini.gr/4dcgi/_w_articles_kathremote_1_29/09/2012_463780 (προσέξτε την έντονη γραμματοσειρά)
- ο <http://www.newsbeast.gr/greece/FakelosMetanastes/> (προσέξτε πού βρίσκονται οι περιλήψεις και πώς ο αναγνώστης μεταβαίνει στην είδηση)
- ο <http://www.portalnews.gr/> (επιλέξτε από την αριστερή στήλη μία είδηση σχετική με κάποιο ρατσιστικό φαινόμενο και τοποθετήστε το δείκτη πάνω της· πώς παρουσιάζεται η περίληψη και πώς ο αναγνώστης μεταβαίνει στην είδηση;)
- ο <http://www.protagon.gr/?i=protagon.el.fwtografia&id=1770> (προσέξτε τη συνοπτική παρουσίαση του καλλιτεχνικού γεγονότος, παρατηρήστε τους εναλλακτικούς τρόπους «ανάγνωσης της παρουσίασης αυτής»)

Καταγραφή παρατηρήσεων

Καταγράψτε τις παρατηρήσεις σας για το κάθε μέρος της διερεύνησης (Α, Β, Γ, Δ) είτε σε συνεχές κείμενο είτε με κουκίδες. Οργανώστε το κείμενό σας σε ενότητες (Α, Β, Γ, Δ) αντιστοιχίζοντας την κάθε ενότητα με το μέρος που διερευνάτε κάθε φορά. Εισάγετε τον κέρσορα στο σημείο που θέλετε να αρχίσετε και πληκτρολογήστε...

Προσέξτε το κείμενο να είναι κατανοητό, γιατί θα το παρουσιάσετε στους συμμαθητές σας.

Παρατήρηση: Αν μείνει χρόνος συζητήστε τα πορίσματά σας με τις ομάδες που επεξεργάστηκαν το ίδιο φύλλο εργασίας. Παρατηρείτε ομοιότητες ή διαφοροποιήσεις;

Φύλλο εργασίας για τη 4^η φάση

Η διερεύνηση που επιχειρήσατε στα προηγούμενα μαθήματα, σύμφωνα με όσα καταγράψατε στα φύλλα εργασίας έδειξε:

Α. Ότι η μαθητική περίληψη διαφέρει από τις άλλες περιλήψεις που χρησιμοποιούμε στην καθημερινότητά μας (βιβλιοπαρουσιάσεις, περιλήψεις ταινιών και trailer καθώς και δημοσιογραφικές περιλήψεις) ως προς τα κριτήρια της έκτασης, της οργάνωσης, της γλώσσας-ύφους, της ύπαρξης σχολίων και συνδετικών δεικτών, των συγγραφέων και αποδεκτών. Οι διαφορές αυτές εξηγούνται γιατί οι δύο κατηγορίες κειμένων (μαθητικές περιλήψεις και άλλες περιλήψεις) γράφονται για διαφορετικούς σκοπούς και απευθύνονται σε διαφορετικούς αποδέκτες.

Β. Ότι, σε αντίθεση με τη μαθητική περίληψη που έχει αυστηρά καθορισμένα χαρακτηριστικά, οι βιβλιοπαρουσιάσεις, οι παρουσιάσεις ταινιών και οι δημοσιογραφικές περιλήψεις παρουσιάζουν ποικιλία ως προς τα παραπάνω κριτήρια και συνοδεύονται από άλλα κείμενα (λ.χ., βιβλιοκριτικές, εικόνες, βίντεο, διαφημίσεις, σχόλια κοινού κτλ.)

Τώρα, ήρθε η ώρα, μετά την παραπάνω διερεύνηση, να συντάξετε, ανάλογα με την ομάδα όπου ανήκετε, το δικό σας (περιληπτικό) κείμενο. Συγκεκριμένα:

Ομάδα Α': Βιβλιοπαρουσίαση

Προσπαθήστε να συντάξετε μια βιβλιοπαρουσίαση για κάποιο βιβλίο που διαβάσατε πρόσφατα.

Την έκταση, την οργάνωση, τη γλώσσα-ύφος θα τα καθορίσετε εσείς. Μπορείτε, επίσης να συμπεριλάβετε και σχόλια ή ό,τι άλλο, κατά τη γνώμη σας, θα προσέθετε στην παρουσίαση αυτή (εικόνα εξωφύλλου, βιβλιογραφικά χαρακτηριστικά, στοιχεία για το συγγραφέα κτλ.).

Μην ξεχάσετε να δώσετε έναν τίτλο που θα κεντρίσει το ενδιαφέρον του αναγνώστη.

Λάβετε υπόψη ότι το κείμενό σας θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα του σχολείου, σε ειδική θέση, προοριζόμενο να διαβαστεί από τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές σας. Προσέξτε, λοιπόν, να διαμορφώσετε ανάλογα το ύφος του κειμένου σας.

Ο επεξεργαστής κειμένου σας δίνει τη δυνατότητα να «παίζετε» με τις γραμματοσειρές (μέγεθος, χρώμα, έντονα, πλάγια κτλ).

Ομάδα Β΄: Περίληψη κινηματογραφικού έργου

Προσπαθήστε να συντάξετε μια περιληπτική παρουσίαση για κάποια ταινία που παρακολούθησατε πρόσφατα.

Την έκταση, την οργάνωση, τη γλώσσα-ύφος θα τα καθορίσετε εσείς. Μπορείτε, επίσης να συμπεριλάβετε και σχόλια ή ό,τι άλλο, κατά τη γνώμη σας, θα προσέθετε στην παρουσίαση αυτή (εικόνες από την ταινία, πληροφορίες για τους συντελεστές, δια-κρίσεις κτλ)

Μην ξεχάσετε να δώσετε έναν τίτλο που θα κεντρίσει το ενδιαφέρον του αναγνώστη.

Λάβετε υπόψη ότι το κείμενό σας θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα του σχολείου, σε ειδική θέση, προοριζόμενο να διαβαστεί από τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές σας. Προσέξτε, λοιπόν, να διαμορφώσετε ανάλογα το ύφος του κειμένου σας.

Ο επεξεργαστής κειμένου σας δίνει τη δυνατότητα να «παίζετε» με τις γραμματοσειρές (μέγεθος, χρώμα, έντονα, πλάγια κτλ).

Ομάδα Γ΄: Δημοσιογραφική περίληψη

Προσπαθήστε να συντάξετε μια περιληπτική είδηση για ένα γεγονός που συνέβη πρόσφατα στο σχολείο ή στο δήμο σας.

Την έκταση και τη γλώσσα-ύφος θα τα καθορίσετε εσείς. Μπορείτε, επίσης να συμπεριλάβετε και σχόλια ή ό,τι άλλο, κατά τη γνώμη σας, θα προσέθετε στην παρουσίαση του γεγονότος (λ.χ., εικόνες κτλ).

Για την οργάνωση σκεφθείτε τα εξής: έναν τίτλο που θα κεντρίζει το ενδιαφέρον του αναγνώστη. Στη συνέχεια μια περιληπτική απόδοση του γεγονότος. Έπειτα θα ακολουθήσουν κάποιες λεπτομέρειες (λ.χ., ονόματα προσώπων, ηλικίες, ιδιότητες κτλ).

Λάβετε υπόψη ότι το κείμενό σας θα δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα του σχολείου, σε ειδική θέση, προοριζόμενο να διαβαστεί από τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές σας. Προσέξτε, λοιπόν, να διαμορφώσετε ανάλογα το ύφος του κειμένου σας.

Ο επεξεργαστής κειμένου σας δίνει τη δυνατότητα να «παίζετε» με τις γραμματοσειρές (μέγεθος, χρώμα, έντονα, πλάγια κτλ).

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

-

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Για την εφαρμογή του συγκεκριμένου σεναρίου διατέθηκαν συνολικά δέκα διδακτικές ώρες, γεγονός που μπορεί να θεωρηθεί «μειονέκτημα», αν θέλουμε να ακολουθήσουμε κατά γράμμα τις οδηγίες για τη διδασκαλία της ενότητας σχετικά με το διατιθέμενο χρόνο. Μολονότι οι ώρες ήταν αρκετές, δεν επιτεύχθηκε ο αρχικός σχεδιασμός σε δύο σημεία: α. όσον αφορά στη δια-ομαδική συνεργασία: η φάση της επεξεργασίας κράτησε περισσότερο από το αναμενόμενο: τέσσερις διδακτικές ώρες αντί του αρχικού σχεδιασμού των δύο ωρών και β. όσον αφορά στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων στην ολομέλεια εκ μέρους των ομάδων που είχαν αναλάβει τις δημοσιογραφικές περιλήψεις (2 διδακτικές ώρες κατά την 3^η φάση). Έκρινα ότι δεν μπορούσε να διατεθεί επιπλέον χρόνος, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι, κατά τη διδασκαλία της ενότητας «Η Είδηση», θα έχουμε την ευκαιρία να συζητήσουμε σχετικά με τη δημοσιογραφική περίληψη.

Εάν θελήσουμε, ωστόσο, να εστιάσουμε στα μαθησιακά οφέλη και όχι στη διεκπεραιωτική αντίληψη της κάλυψης της ύλης σε προδιαγεγραμμένα πλαίσια, θα λέγαμε ότι προέκυψαν αρκετά και ενδιαφέροντα. Καταρχάς, η διερευνητική – ανακαλυπτική διαδικασία ενέπλεξε όλους τους μαθητές, ακόμα και τους αδύναμους ή αδιάφορους, στην προσέγγιση του γλωσσικού υλικού. Στο πλαίσιο των ομάδων έγινε συζήτηση σχετικά με το υπό διερεύνηση και παραγωγή θέμα, γεγονός πολύ ενθαρρυντικό αν λάβουμε υπόψη ότι πολλές φορές οι μαθητές συζητούν στην τάξη, αλλά για άσχετα με το μάθημα θέματα. Επίσης, δόθηκε η ευκαιρία στους μαθητές να παρουσιάσουν την εργασία τους στην ολομέλεια και να απομακρυνθούμε, έτσι, από το παραδοσιακό μοντέλο της παράδοσης – εξέτασης. Οι μαθητές ασκούνται στο να μιλούν μπροστά σε κοινό και το κοινό ασκείται στο να ακούει.

Μαθαίνουν, επίσης, να συνεργάζονται για την παραγωγή ενός τελικού προϊόντος. Ως προς την ομαδοσυνεργατική διαδικασία, προέκυψαν θετικά αποτελέσματα, ιδιαίτερα στο ζήτημα της αυτο-οργάνωσης. Βοήθησε σε αυτό η εισαγωγική φάση, στην οποία τέθηκαν οι άξονες της διερεύνησης και σχηματίστηκαν από κοινού με τους μαθητές οι ομάδες εργασίας.

Ως προς τους στόχους και τους γραμματισμούς, επιτεύχθηκαν τα ακόλουθα: Οι μαθητές αντιλήφθηκαν ότι οι διάφοροι τύποι περιληπτικών κειμένων που συναντούν στην καθημερινότητά τους δεν αποτελούν αμετάβλητες γλωσσικές φόρμες και διαφέρουν σημαντικά από την σχολικού τύπου περίληψη. Επιπλέον, ότι τα κειμενικά χαρακτηριστικά των υπό μελέτη περιλήψεων συναρτώνται στενά με τον σκοπό συγγραφής και τους αποδέκτες· δεν παρουσιάζουν απλώς, αλλά προσπαθούν να κερδίσουν το ενδιαφέρον του αναγνώστη-θεατή. Ο επεξεργαστής και το διαδίκτυο αξιοποιήθηκαν ως μέσα πρακτικής γραμματισμού για την ανάγνωση – επεξεργασία – παραγωγή αυθεντικού γλωσσικού υλικού. Τέλος, θα λέγαμε ότι, προσεγγίστηκαν και ζητήματα κριτικού γραμματισμού, εφόσον συζητήθηκαν στην ολομέλεια οι σύγχρονες πρακτικές ενημέρωσης των εφήβων σχετικά με τα βιβλία και τις ταινίες και έγινε σύγκριση ανάμεσα σε παραδοσιακές και σύγχρονες πρακτικές. Επιπλέον, η παραγωγή των κειμένων τους στο περιβάλλον του επεξεργαστή τους έδωσε τη δυνατότητα να σκεφτούν όχι μόνο για τις πληροφορίες που θα επιλέξουν να εντάξουν στο κείμενό τους αλλά και το πώς θα τις οργανώσουν/παρουσιάσουν πολυτροπικά, με άλλα λόγια να συνδέσουν τις επιλογές τους (σε διάφορα επίπεδα) με την κατασκευή του νοήματος.

Κατά την εφαρμογή του σεναρίου ο θεματικός άξονας που διέτρεχε τα φύλλα εργασίας σχετικά με την επεξεργασία των βιβλιοπαρουσιάσεων, παρουσιάσεων ταινιών και δημοσιογραφικών περιλήψεων, ο οποίος αφορούσε στις διάφορες εκφάνσεις του ρατσισμού, παρέμεινε μετέωρος με την έννοια ότι δεν αξιοποιήθηκε με κάποιο τρόπο στο συγκεκριμένο σενάριο. Στο αίτημα να διατηρηθεί ο άξονας αυτός και στις περιλήψεις που θα παραγάγουν οι μαθητές δεν ανταποκρίθηκαν όλες οι

ομάδες. Δεν επέμεινα ως προς αυτό, γιατί ο στόχος ήταν να συνθέσουν τις περιλήψεις τους, αξιοποιώντας τα στοιχεία που συνέλεξαν στη φάση της επεξεργασίας που αφορούν στα χαρακτηριστικά των περιληπτικών κειμένων και όχι τόσο στο θέμα τους. Εκκρεμεί, λοιπόν, το πώς θα εντάξουμε τα κείμενα τόσο της επεξεργασίας όσο και της παραγωγής κατά τη διδασκαλία του εν λόγω θεματικού κύκλου.

Ανοιχτό ζήτημα παραμένει η διατύπωση ερωτημάτων-οδηγιών, όσον αφορά στην ανάγνωση – κατανόηση και επεξεργασία των κειμένων που συναντάμε στις διάφορες ιστοσελίδες, κειμένων με έντονα υβριδικό και πολυτροπικό χαρακτήρα. Για παράδειγμα, στο εν λόγω σενάριο, με προβλημάτισε η παρουσία των τρέιλερ ταινιών στις σχετικές ιστοσελίδες, των οποίων η κύρια λειτουργία είναι να ενημερώσουν σύντομα τον υποψήφιο θεατή, αλλά και να προκαλέσουν το ενδιαφέρον και την επιθυμία να παρακολουθήσει την ταινία. Πώς το πετυχαίνουν αυτό; Πώς οργανώνουν τις πληροφορίες-λεπτομέρειες, αξιοποιώντας εκτός από το λόγο, την εικόνα στατική και κινούμενη και τον ήχο; Πώς μπορούμε να κατευθύνουμε την προσοχή των μαθητών σ' αυτά τη σημεία, διατυπώνοντας αντίστοιχες αναγνωστικές οδηγίες στα φύλλα εργασίας; Παραμένει ζητούμενο η δημιουργία και διδακτική αξιοποίηση μιας «γραμματικής» τέτοιων κειμένων.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Kalantzis, M. & B. Cope. 1999. Πολυγραμματισμοί: επανεξέταση του τι εννοούμε ως γραμματισμό και τι διδάσκουμε ως γραμματισμό στα πλαίσια της παγκόσμιας πολιτισμικής πολυμορφίας και των νέων τεχνολογιών επικοινωνίας. Στο Α.Φ. Χρηστίδης (επιμ.). “Ισχυρές” και “ασθενείς” γλώσσες στην Ευρωπαϊκή Ένωση. *Όψεις του γλωσσικού ηγεμονισμού* (τ. 2), 680-695. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Κουτσογιάννης, Δ. 1998. *Περιθώρια δημιουργικής αξιοποίησης των ηλεκτρονικών υπολογιστών στη διδασκαλία του γραπτού λόγου: έρευνα σε μαθητές Α΄ Γυμνασίου*,

διδακτορική διατριβή, Τομέας Γλωσσολογίας, Τμήματος Φιλολογίας, Α.Π.Θ., Θεσσαλονίκη.

Κουτσογιάννης, Δ. 2005. Η πολυτροπική θεωρία της επικοινωνίας ως εργαλείο για την αξιολόγηση εκπαιδευτικού λογισμικού. Στο *Σέμογλον, Ουρανία (επιμ.) Εικόνα και παιδί* (σελ. 621-632). Θεσσαλονίκη.

Κουτσογιάννης, Δ. 2010. «Θεωρητικό πλαίσιο της γλωσσικής διδασκαλίας και αξιοποίηση των ΤΠΕ». Στο *Επιμορφωτικό υλικό για την εκπαίδευση των επιμορφωτών στα Πανεπιστημιακά Κέντρα Επιμόρφωσης*, τεύχος 3: κλάδος ΠΕ02, Β' έκδοση (σελ.76). Πάτρα: EAITY.

Kress, G. 2000. Multimodality. *The New London Group, Multiliteracies: Literacy learning and Design of Social Futures*, London and New York: Routledge, 164-180.

Kress, G. & T. Van Leeuwen. 2001. *Multimodal discourse*. London: Arnold.

Kress, G. 2000. Σχεδιασμός του γλωσσικού προγράμματος σπουδών με βάση το μέλλον. Στο *Γλωσσικός Υπολογιστής, Περιοδική έκδοση Του Κέντρου Ελληνικής Γλώσσας για τη Γλώσσα και τη Γλωσσική αγωγή*, Τόμ.2, Τεύχ. 1-2. σ.111-122. Θεσσαλονίκη.

Διαθέσιμο

on-line:

<http://www.komvos.edu.gr/periodiko/periodiko2nd/default.htm> (1/12/2012)

Παπαϊωάννου, Π. & Α. Πατούνα. 2003. *Η Περίληψη ως κείμενο και αντικείμενο διδασκαλίας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Πολίτης, Π. 2000. Περίληψη. *Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα*. Διαθέσιμο on-line: <http://www.greek-language.gr/greekLang/studies/summary/index.html> (1/12/2012)

ΥΠΕΠΘ – ΠΙ, 1999, *Προγράμματα Σπουδών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Γλώσσα Ιστορία*, Αθήνα, σ. 101.

ΦΕΚ, Β', 303/13-03-03, τόμος Α', σς. 3781, 3782-3783, 3785, 3791.